

گسترش نهضت تعاون وظیفه قانونی وزارت تعاون

متن سخنرانی آقای سید شهاب‌الدین نوابی معاون اداری و مالی وزارت تعاون در نماز جمعه قم

بسم... الرحمن الرحیم و به نستعین انه خیر ناصر و معین

با سلام به پیشگاه مقدس آقا امام زمان و عرض تبریک به محضر ایشان به مناسبت تولد پدر بزرگوارشان و با درود به ارواح طیبه شهداء، مخصوصاً امام الشهداء رهبر کبیر و فقید. انقلاب اسلامی و با عرض ارادت و اطاعت خدمت مقام معظم رهبری حضرت آیت... خامنه‌ای و با درود به شما نمازگزاران جمعه که همواره در این سنگر مقدس حامی و پشتیبان به حق نظام مقدس جمهوری اسلامی می‌باشید.

برای من جای بسیار خوشبختی است که در این مکان مقدس فرصتی یافتم تا وظیفه‌ای را به انجام برسانم. از این جهت عرض می‌کنم وظیفه، زیرا که صحبت راجع به بخش تعاون و گسترش نهضت تعاون، از وظایفی است که قانون اساسی جمهوری اسلامی و قانون مصوب مجلس شورای اسلامی به عهده وزارت تعاون گذاشته است. اما بحث تعاون، بحثی نیست که با یک وزارتخانه و یا یک سازمان بشود وظیفه‌ای را که قانون به عهده ما گذاشته است به انجام رسانید، یعنی یک نهضت عمومی و یک نهضت گسترده، برای برپایی تعاون در کشور لازم است.

الحمد... در احکام مقدس نظام جمهوری اسلامی و در فقه شیعه بحث تعاون به طور بسیار گسترده‌ای مطرح شده است و لازم به گفتن نیست. در این محضر سخن گفتن من در این باب شاید زاید باشد ولی شما وقتی احکام اسلامی را در فروع دین نگاه می‌کنید می‌بینید در شرع مقدس اسلام تمامی اعمال هنگامی که حالت اجتماعی به خود می‌گیرد، ارزش

دیگری پیدا می‌کند. وقتی برای نماز آنقدر سفارش شده و آنقدر اهمیت قائل شده‌اند، این نماز به تنهایی یک ارزشی دارد ولی وقتی بحث جماعتش مطرح می‌شود دیگر ارزشش قابل ملاحظه با فرادای آن نیست بگونه‌ای که می‌گویند حتی اگر نماز فرادا خیلی با حال و طمأنینه باشد و یا به هر شکلی باشد که در جماعت آن حالات نباشد، باز هم وظیفه شما اینست که در جماعت شرکت کنید.

مسئله حج را که نگاه کنید، می‌بینید مسئله جماعت است. مسئله امر به معروف و نهی از منکر را نگاه کنید، می‌بینید بحث سالم سازی اجتماع است. مسئله جهاد را که نگاه کنید، مسئله گسترش اسلام است و اسلام را به اقصی نقاط بردن است. یعنی در شرع مقدس ما، بحث اجتماع و تعاون و همبستگی، بحث جافاده‌ای است. ولی متأسفانه در مورد شقوق

اقتصادی آن کمتر کار شده و کمتر به آن اهمیت داده شده و به همین جهت است که خدمتان عرض می‌کنم:

برای اینکه بحث تعاون جا بیافتد و در شقوق اقتصادی و در شکل اقتصادی آن مطرح بشود، لازم است همه ما بسیج شویم. من با توجه به فرصتی که دارم، خدمت شما مختصری توضیح می‌دهم:

قبلاً ما در دنیا دو نوع برخورد اقتصادی داشتیم: یک برخورد، برخورد دنیای غرب بود با اقتصاد که به آن می‌گویند اقتصاد بازار آزاد، یا به قول خودمان خصوصی‌سازی، اقتصادی که مبنای آن بر سرمایه‌گذاری شخصی است. در این نوع اقتصاد، به خاطر اینکه منافع انسانها مطرح است، بعد از مدتی اسثمار پیش می‌آید و حالت بهره‌برداری فردی از افراد به وجود می‌آید. قرآن هم می‌گوید: «ان الانسان لیطغی

ان رءاء استغنی» اصولاً موقعی که وضعیت مالی انسان به گونه‌ای بشود که حد خودش را نشناسد، طغیان شروع می‌شود. حالا انسانهایی هم هستند که سرمایه دارند و زندگی خوب دارند و از آن برای آخرتشان استفاده می‌کنند، اما در دنیای غرب که طلوع سرمایه‌داری خصوصی به شکل امروز از آنجا است، ما می‌بینیم که همه هدفشان، تجمع سرمایه است، جمع آوری مال است، زراندوزی است، و در این زراندوزی به هیچ چیز توجه نمی‌کنند الا اینکه پولشان افزایش پیدا بکند. انسان را می‌کشند، حیوان را می‌کشند، جنگل را از بین می‌برند فضا را مسموم می‌کنند، همه این کارها را برای جمع آوری و کسب سرمایه انجام می‌دهند. این یک بحث اقتصادی جا افتاده در دنیا است.

یک بحث اقتصادی هم که از هشتاد سال پیش در دنیا رایج شد و ظرف همین مدت یکسال و دو سال گذشته ریشه‌اش تقریباً در جهان برجیده و کنده شد، بحث اقتصاد دولتی است. یعنی اصل را گذاشته بودند بر اینکه دولت به نمایندگی از مردم همه کارها را بعهده می‌گیرد و همه کارها را انجام بدهد و مردم هم نان خور دولت باشند. این اقتصاد هم مشکلات بسیاری را در دنیا بوجود آورد. اولین مشکل این بود که آن انسانهایی که قرار بود از طرف مردم امین مردم باشند، امین مردم نبودند. یعنی از همه این سرمایه‌ها برای رفاه خودشان استفاده می‌کردند. شما به همین روسیه بعد از فروپاشی آن نگاه کنید، اگر کسی برود نگاه کند می‌بیند آن کسانی که خودشان را از قشر کارگر می‌دانستند، از قشر زحمت‌کش می‌دانستند، قظرهایی برای خودشان هم روی زمین و هم زیرزمین درست کرده بودند که باور آن برای افرادی که در دنیای کمونیست رخنه پیدا نکرده‌اند، غیرممکن بود.

شهرکهای ۳۰، ۴۰ هزار نفری برای مسئولین در عمق دهها متری زیرزمین بنا کرده بودند که اگر یک روزی جنگ شد به آنها لطمه‌ای وارد نشود. اینها که قرار بود امین مردم

باشند و قرار بود از سرمایه‌های مردم در جهت مصالح مردم استفاده بکنند، از آن به عنوان ابزار سیاسی و زندگی روزمره خود بهره‌برداری می‌کردند. این یک عیب آن نظام بوده یک عیب اصلی دیگر این بود که وقتی من کارمند دولت، فقط حقوق بگیر شوم و رقابت و انگیزه رقابتی که در اقتصاد بسیار مهم است در من نبود، بعد از مدتی دلسوزی برای امور در من از بین می‌رود. به همین دلیل است که می‌بینیم کشاورزی در روسیه سیر نزولی طی کرده و تقریباً دارد از بین می‌رود. کشوری که یک روزی صادرکننده گندم و جو موردنیاز خودش را از خارج وارد کند. این دو نوع اقتصاد در دنیا مطرح بوده است.

یک شقّ سومی هم در هر دو این اقتصادها مطرح بوده اما نه به عنوان یک راه مستقل، و نه به عنوان یک ایده مستقل، بلکه هر وقت با مشکلات و با سختی‌ها مواجه می‌شوند از این شیوه استفاده می‌کردند و آن شیوه تعاونی است. یعنی وقتی در دنیای غرب مسئله انقلاب صنعتی اتفاق افتاد قشر متوسط در زندگی خود با مشکل مواجه شدند و این تعاونی‌ها بوجود آمدند و یا در کشورهای شرق موقعی که دیدند انگیزه‌ها از بین می‌رود، این تعاونی‌ها را بوجود آوردند. اما در اقتصاد اسلامی و در انقلاب اسلامی، از هنرها و ابتکارات خلاق نمایندگان مجلس خبرگان قانونگذاری اول نظام جمهوری اسلامی این بود که با استفاده از مفاهیم عالیه اسلام و با استفاده از دستورات شرع مقدس اسلامی یک نوع اقتصادی را بوجود آوردند که به قول شهید مظلوم دکتر بهشتی رحمه‌ا... علیه اقتصاد برتر نامیده شد، اقتصادی که در آن عقل‌ها حاکم هستند، اقتصادی که در آن اندیشه‌ها حاکم هستند. یا به قول حضرت آیت‌ا... یزدی که فرمودند: بخش تعاون مولود انقلاب است و اقتصادی که اسمش را نه شرقی و نه غربی می‌شود گذاشت، بخش تعاون است. چرا؟ حال ما باید به این سؤال جواب بدهیم و به اینکه چه انگیزه‌ای

باعث این بیان می‌شود؟

در این اقتصاد، به دولت اجازه داده نمی‌شود که تمامی کارها را در دست خودش بگیرد زیرا اگر همه کارها در دست دولت باشد، بعد از یک مدتی به فساد گرائیده می‌شود و اصولاً کارهایی که در یک جا تجمع پیدا بکند، حالا چه دست شخص باشد چه دست دستگاهی باشد، بعد از یک مدتی با فساد روبرو می‌شود، مگر دولت چقدر قدرت کنترل دارد، چقدر قدرت نظارت دارد، چقدر قدرت اجرا دارد؟ در تدوین قانون اساسی اینطور اندیشیدند که ما نه باید بگذاریم اقتصاد تماماً به دست دولت باشد و نه تماماً به دست بخش خصوصی، بلکه بیائیم یک نوع دیگری را هم پیش‌بینی بکنیم به منظور اینکه افرادی که هنر دارند، علم دارند، اندیشه دارند ولی تنها جرمشان نداشتن سرمایه است، تنها اتهامشان نداشتن سرمایه است اینها هم در صحنه تولید و هم در صحنه اقتصاد وارد بشوند.

نظام جمهوری اسلامی و پایه‌گذاران جمهوری اسلامی، در دو اصل پشت سرهم در قانون اساسی به این نکته توجه کرده‌اند، آنجا که می‌گویند: سواد برای همه، بهداشت برای همه، امنیت برای همه، یک بحث اساسی را هم مطرح می‌کنند و می‌گویند در اقتصاد، همه باید زمینه ظهور داشته باشند، زمینه حضور داشته باشند و بدین ترتیب اقتصاد بخش تعاونی را بنیان گذاشتند.

اگر من بخواهم در این فرصت کوتاه اقتصاد بخش تعاون را از نظر نظام جمهوری اسلامی برای شما مطرح کنم باید عرض کنم: در تمامی کارهای اجتماعی و اقتصادی، مردمی که فاقد سرمایه هستند می‌توانند حضور پیدا کنند. دولت هم که وظیفه استقرار عدالت اجتماعی و توسعه عدالت اجتماعی بعهده اوست، باید به مردم کمک کند. شما اگر به بیانات شیرین مقام معظم رهبری در چند روز اخیر که هیئت محترم دولت خدمتشان رسیده بودند دقت بفرمائید در می‌یابید که بر این نکته

بسیار تاکید شیوایی داشتند، ایشان فرمودند: توسعه بله، رشد بله، اما نه به بهای از بین رفتن عدالت اجتماعی، نه بهای از بین رفتن امنیت اجتماعی، ما توسعه را و رشد را زمینه عدالت اجتماعی می‌دانیم.

این بیان مقام معظم رهبری است. در قانون اساسی هم وقتی بخش تعاون به عنوان بخشی که ضامن توسعه عدالت اجتماعی است مطرح می‌شود، می‌گوید انسانهایی که فاقد سرمایه هستند دور هم جمع بشوند دولت هم بعنوان متولی نظام، سرمایه اولیه را به آنها بدهد، نه بعنوان بلاعوض بلکه به عنوان وام کم‌بهره یا به قول امروزی‌ها وام سوسیددار و به صورت امکانات کار در اختیار بگذارد و آنها را ترغیب کند که در محدوده کارهای اقتصادی وارد بشوند.

برادرهای من، عزیزان من، بیاد بیاورید که قبل از انقلاب اگر یک مزرعه بزرگی، اگر یک موسسه تولید بزرگی وجود داشت، وابسته به یک خانواده سرمایه‌دار بود. اما نظام جمهوری اسلامی، با همه مشکلات، با همه غمها و مصیبت‌هایی که داشته از بدو انقلاب یک نهالی را بوجود آورده و غرس کرده که در آن افرادی که از بطن جامعه هستند و هیچگاه به ذهنشان هم خطور نمی‌کرد که روزی بتوانند صاحب موسسه تولیدی بشوند، اینها را جمع کرده، دور هم آورده، به آنها امکانات داده، دانش کار داده و امروز صاحب موسسه تولیدی بزرگی در نظام جمهوری اسلامی شده‌اند. من در آمار و ارقامی که می‌خواهم خدمتان عرض کنم این نکته به خوبی گنجانیده شده است. ما در نظام مقدس جمهوری اسلامی حدود ۲۸ هزار واحد تولیدی از نوع تعاونی داریم که اینها در شقوق مختلف اقتصادی فعالیت می‌کنند و فعالیتهای ساختن مسکن، ایجاد واحدهای عمرانی، ساخت و ساز سد، مدارس، راهها و همه کارهای عمرانی که ممکن است به ذهن خطور بکند از جمله: ایجاد موسسات معدنی، صنعتی، کشاورزی می‌باشد و در کل مملکت این ۲۸

هزار واحد تعاونی در زمینه‌های مختلف مشغول فعالیت هستند.

اگر آماری را که بعد از انقلاب در زمینه‌های تولیدی ارائه شده بررسی کنید، آنوقت به اهمیت قضیه پی می‌برید: ما در بخش کشاورزی بیش از ۳۸۰۰ واحد تولیدی کشاورزی ایجاد کرده‌ایم، نه بچه زمیندارهای گذشته، بلکه افراد مستضعف جامعه که به یمن و برکت نظام مقدس جمهوری اسلامی به آنها زمین داده شده، امکانات به آنها داده شده و واحد کشاورزی بوجود آورده‌اند. اینها ۳۷۰۰۰ نفر عضو تعاونی هستند. یعنی در واقع ۳۷۰۰۰ خانواده دارای موسسات کشاورزی متناسب شده‌اند. سرمایه‌های ۱۰۰ میلیون تومان، ۵۰ میلیون تومان و از این قبیل. در بخش عمرانی ما ۱۷۰۰ واحد ایجاد کرده‌ایم که در این ۱۷۰۰ واحد ۳۷۰۰۰ نفر عضو هستند، یعنی ۳۷۰۰۰ خانوار تحت پوشش واحدهای عمرانی ما قرار دارند،

خانواده‌هایی هستند که تا قبل از این هیچ سرمایه‌ای نداشتند، اما امروز صاحب دهها میلیون سرمایه شده‌اند. پروژه‌هایی که در سابق شرکت‌های عمرانی بزرگ وابسته به غرب اجرا می‌کردند، الان به دست همین افراد و به دست همین آدمها اجرا می‌شود. ما بیش از ۳۰۰ واحد تعاونی معدنی داریم و معادنی که همیشه بدست یک عده سرمایه‌دار بهره‌بردار می‌شد اکنون توسط ۱۴۰۰۰ عضو تعاونی استخراج می‌شود.

همچنین ما بیش از ۳۰۰۰ تعاونی صنعتی داریم که ۴۹۰۰۰ عضو دارند. این ارقام را از این نظر عرض کردم که بدانید وقتی من می‌گویم ۴۹۰۰۰ نفر از افراد معمولی و فاقد سرمایه صاحب کارخانه شده‌اند. اینها را باید در تعداد افراد خانواده آنها ضرب کنید، آنوقت می‌فهمید که چند زندگی را نجات داده‌ایم. یعنی این بخش تعاون، درست تفسیر مفاهیم اسلامی است. وقتی در آیات مختلف می‌خوانیم که باید به مردم امکان کار داد. در سوره ماعون، بعضی‌ها کلمه ماعون را وسیله

کار معنی کرده‌اند، بعضی‌ها زمین معنی کرده‌اند، بعضی‌ها آب معنی کرده‌اند، حالا من اینجا در باب توضیح و تفسیر آن را نمی‌خواهم بیاورم، می‌خواهم بگویم دولت وظیفه‌اش را در این زمینه‌ها در آن حد و وسعش به خوبی انجام داده است. شما خودتان می‌دانید بعد از جنگ در همه کشور خرابی بوده است، همه کشور با مشکلات مواجه بوده است اما این کار انجام شده یعنی بیش از ۱۷۰۰۰۰ خانواده واجد این امکانات شده‌اند.

ما بحثی هم درباره تعاونی‌های خدمات تولیدکنندگان داریم، یعنی آن کسانی که در اقصی نقاط کشور واحدهای کوچک دارند و امکانات ندارند، اینها هم تحت پوشش تعاونی‌ها هستند. خیاطی است، جوشکاری است، صافکاری است اینها هر کدامشان برای خود تعاونی تشکیل داده‌اند و تحت پوشش هستند.

رقمی نزدیک به ۶۰۰۰ تعاونی مصرف در کشور ما وجود دارد که این تعاونی‌های مصرف تقریباً همه اقشار مستضعف و آسیب‌پذیر جامعه را تحت پوشش دارند یعنی شما هر کارمندی را در نظر بگیرید در تعاونی‌های مصرف عضو است. هر کارگری را در نظر بگیرید، در یک تعاونی مصرف عضویت دارد. در تمامی محلات تعاونی‌های مصرف محلی متناسب با استقبال که مردم کرده‌اند وجود دارد. تقریباً قشر عظیمی از ملت داخل این تعاونی‌های مصرف هستند. سال گذشته از طریق این شبکه ۱۸۰ میلیارد تومان جنس توزیع کرده‌ایم. یعنی دولت در شبکه تعاونی‌های توزیعی، ۱۸۰ میلیارد تومان کالا بین ۴/۵ میلیون خانوار شهری توزیع کرده است. طبق آمار و ارقامی که خود ما گرفته‌ایم، قیمت اجناس این تعاونی‌ها حداقل ۲۰ درصد ارزانتر از سایر خرده‌فروشی‌ها بوده است. نسبت مذکور، نقش و خدمت سازنده‌ای که تعاونی‌های مصرف می‌توانند به افراد و اقشار مستضعف انجام بدهند، نشان می‌دهد. یعنی اگر شما این ۲۰ درصد را محاسبه کنید، رقمی

تکلیف مملکت را روشن کردند و دشمن را به زانو درآوردند، در اقتصاد هم به نظر ما وقتی اقتصاد ما می‌تواند تنگناهایش را برطرف کند که همین قشری که یک روز انقلاب کردند و یک روز به خاطر دفاع از انقلابشان، از جانشان از مالشان و از زندگی‌شان گذشتند، اگر به صحنه اقتصاد بیایند، مسئله اقتصاد هم حل می‌شود و مشکلات اقتصادی برطرف می‌شود. چون این افراد کسانی هستند که ایمان دارند، اعتقاد دارند، در اقتصاد تعدی نمی‌کنند، ظلم نمی‌کنند، احتکار نمی‌کنند، اگر این افراد وارد بخش اقتصاد بشوند می‌توانند مشکل را حل بکنند و اگر نه تا ما منتظر غرب زده‌ها و غربگراها باشیم، قطعاً بدانید مشکلات ما حل نمی‌شود.

بر پایه این طرز تفکر، وزارت تعاون همه همش را صرف این امر کرده است که رزمندگان دیروز را که جبهه‌ها را با حضور خودشان تقدس می‌دادند، عزت می‌دادند، شرف به مملکت دادند، شرف به نظام دادند، وارد صحنه اقتصادی کنیم. الحمدا... در این زمینه هم موفق شدیم و به حمد خدا امروز من خدمت شما عرض می‌کنم که ما در بخش تعاون بالغ بر ۱۵۰ هزار ایثارگر داریم که اگر اینها در تعداد خانواده‌شان ضرب کنید می‌بینید به رقمی حدود ۱ میلیون نفر بالغ می‌شود. ما در چند سال گذشته موفق شدیم بیش از ۳۶۰۰ تعاونی ایثارگران ایجاد کنیم، یعنی تعاونی‌هایی که حداقل اعضای آنها ۷ نفر است، همه آنها ایثارگر هستند یا از خانواده معظم شهداء هستند یا آزاده یا جانباز هستند یا خودشان بیش از ۹ ماه سابقه خدمت در جبهه داشتند و با این کار ما ۵۵ هزار نفر رزمنده و ایثارگر را صاحب سرمایه کرده‌ایم. این حرف، حرف بزرگی است. این رقم، رقم قابل توجهی است. یعنی ۵۵ هزار رزمنده و ایثارگر دیروز، امروز صاحب موسسات تولیدی شده‌اند، نه اینکه استخدام موسسات تولیدی شده باشند؛ نه، یعنی ۵۵ هزار ایثارگر و رزمنده امروز صاحب کارخانه شده‌اند، صاحب موسسه

واحد مسکونی در برنامه دوم توسعه اقتصادی به عهده ما است که باید ساخته شود. اگر این اعداد و ارقام را به دقت بررسی کنید، می‌بینید که بخش تعاون در کل توسعه مملکت نقش عمده و اساسی برعهده دارد. در تعاونی‌های تولیدی در سال گذشته ۵۰ هزار شغل ایجاد شده است، یعنی در هر روز ۱۳۸ نفر صاحب شغل شده‌اند، یعنی موسسات تولیدی متعددی به شکل تعاونی تاسیس گردیده و وام گرفته‌اند و با وام دولت راهاندازی شده و در هر روز ۱۳۸ نفر صاحب شغل شده‌اند. این رقم، رقم عمده‌ای است و البته باید گسترش پیدا بکند. به نسبت تعداد بیکاران هنوز هم قلیل است، که ان شاء... باید این کار را ادامه پیدا بکند.

بحث آخر که اصل بحث من است و به نظر من در این جمع بسیار می‌تواند مشرثر باشد و یکی از اهداف اصلی وزارت تعاون و بخش تعاون نیز هست، اینست که خانواده‌های ایثارگر، اعم از خانواده‌های معظم شهداء، آزادگان، کسانی که سالها در جبهه‌های جنگ تحمیلی حضور داشته‌اند و کسانی که جانباز جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی هستند، اینها را متشکل کنیم و وارد صحنه اقتصادی بکنیم. همین جا من عرض کنم همانطور که در مورد انقلاب، در مسئله جنگ، افراد مومن و متعهد

معادل ۲۰ میلیارد تومان صرفه‌جویی در توزیع ایجاد شده است. دیگر انواع تعاونیها خدمات مختلفی را ارائه می‌دهند. ما در تعاونی‌های حمل و نقل ۸۵٪ حمل و نقل بار را به عهده داریم و ۵۷٪ مسافرت بین شهری به عهده تعاونی‌هاست که همین اقشار مستضعفی که راننده و کمک راننده هستند و افراد دیگری که در خدمات حمل و نقل کار می‌کنند با هم جمع شده و تعاونی تشکیل داده‌اند و این تعاونی‌ها در صحنه کشور انجام وظیفه می‌کنند و یک خدماتی را هم دولت به آنها ارائه می‌دهد. نظام ملعون شاهنشاهی به فکر مسکن مردم نبود و این کمبود مسکنی که امروز هست برای این است که هیچگاه به آن توجه نشده است. ما در سالهای بعد از انقلاب اسلامی ۲۵٪ واحدهای مسکونی را توسط تعاونیها ساختیم و این ۲۵٪ رقمی معادل نیم میلیون واحد مسکونی را شامل می‌شود. فقط در سال گذشته (سال ۷۳)، ۴۶ هزار واحد مسکونی تحویل داده‌ایم. یعنی اگر شما این رقم را بر تعداد روزهای سال تقسیم بکنید، در هر روز ۱۴۴ واحد مسکونی ساخته و تحویل شده است و این رقم واقعاً رقم عمده‌ای است. الان هم ۱۸۰ هزار واحد مسکونی در دست ساخت داریم. احداث بیش از ۴۰۰ هزار

گوناگون به خود جذب نمود، به گونه‌ای که از گسترش روزافزونی در رشته‌های مختلف برخوردار گردید. در میان زمینه فعالیت شبکه بزرگ شرکتهای تعاونی در مین اسلامی‌مان جایگاه تعاونیهای حمل و نقل جایگاهی بس خطیر و پربازده است. زیرا اعضا این شرکتهای تعاونی به صورت شبانه‌روزی مشغول خدمت رسانی به هم میهنان خود می‌باشند و از جمله خادمان واقعی مردمند.

مروری بر:

عملکرد شرکتهای تعاونی مسافری

از: محمدرضا عباسی

مقدمه

پیشرفت و ترقی هر کشوری به کوشش و فعالیت همه قشرها به ویژه نیروی فعال و کارآمد بستگی دارد. برای تحقق این منظور همواره متخصصان و صاحب‌نظران و نیروهای کارآمد نقش تعیین‌کننده‌ای را ایفا می‌کنند. چراکه دانش فنی و استفاده از نیروی انسانی ماهر و بهره‌گیری از تکنولوژی با تمام توان می‌تواند عامل اعتلای هر جامعه در سطوح مختلف باشد و آهنگ سازندگی را با نوای ترقی به صدا درآورد.

امروزه تکامل و روند مناسب فعالیت‌های فنی - اقتصادی موجبات پیدایش نیازهای جدیدی شده است. تا جایی که اتخاذ شیوه‌های مناسب برای تامین نیازها، خود یک هنر، دانش و تخصص است. در این روند طی سده اخیر تعاونیها در دنیا نقشی اساسی را بر عهده گرفته‌اند، به طوری که به عنوان مراکز ثقل تامین نیازها مطرح هستند. طی نیم قرن گذشته نهضت تعاون به مرور در کشور ما رونق یافته و طرفدارانی پیدا کرد اما این شیوه مردم یکباره بعد از انقلاب اسلامی بواسطه ویژگیهای اصیل، علاقه‌مندان بیشتری را از قشرهای

جدول شماره ۱

«مشخصات عمومی شرکتهای تعاونی مسافری هفده‌گانه تا پایان سال ۱۳۷۳»

عنوان	تعداد اعضا			تاریخ تاسیس			نام تعاونی
	اولیه	فعلی	میزان سرمایه (به هزارریال)	روز	ماه	سال	
۱	۹۰۰	۱۳۵۰	۱۰۸۲۰	۶	۷	۱۳۵۹	شماره ۱
۲	۱۸۰	۱۰۰۰	۲۵۵۰	۳۱	۶	۱۳۵۹	"
۳	۲۰۲	۵۸۹	۲۰۲۰	۲۵	۶	۱۳۵۹	"
۴	۲۳۴	۹۶۲	۳۶۸۰	۲۴	۶	۱۳۵۹	"
۵	۱۷۸	۱۰۳۵	۲۶۵۰	۲۲	۷	۱۳۵۹	"
۶	۳۹۰	۹۷۹	۳۹۰۰	۲۹	۷	۱۳۵۹	"
۷	۳۸۹	۵۴۵	۶۵۴۰	۲۶	۸	۱۳۵۹	"
۸	۴۳۵	۶۰۳	۸۱۴۰	۱	۷	۱۳۵۹	"
۹	۳۰۱	۱۵۳۰	۳۲۰۰	۸	۹	۱۳۵۹	"
۱۰	۲۲۴	۸۵۰	۲۲۴۰	۲۰	۷	۱۳۵۹	"
۱۱	۳۰۸	۶۱۸	۳۵۱۰	۲۵	۶	۱۳۵۹	"
۱۲	۱۱۰	۷۰۳	۲۱۴۰	۲۹	۶	۱۳۵۹	"
۱۳	۱۱۵	۲۵۶	۲۲۸۰	۹	۷	۱۳۵۹	"
۱۴	۱۶۶	۱۰۶۹	۱۰۴۷۵۸	۲۷	۷	۱۳۵۹	"
۱۵	۴۷۷	۱۳۳۰	۱۱۸۱۰	۸	۷	۱۳۵۹	"
۱۶	۱۹۸	۹۳۱	۱۹۸۰	۱۴	۷	۱۳۵۹	"
۱۷	۴۲۰	۷۹۲	۴۲۷۰	۲۶	۶	۱۳۵۹	"
	۵۲۷۷	۱۵۳۴۲	۷۵۳۹۰	جمع			۱۳۱۰۶۲۰

دقیقه فعالیت اقتصادی شرکتهای تعاونی مسافربری هفده گانه در سالهای ۱۳۷۲-۱۳۷۳،

ارقام به هزار ریال

عنوان	تعداد اعضا		میزان سرمایه		خرید لوازم و قطعات		فروش لوازم و قطعات		درآمد کل		هزینه کل
	۷۲	۷۳	۷۲	۷۳	۷۲	۷۳	۷۲	۷۳	۷۲	۷۳	
۱ شماره	۱۱۷۳	۱۳۵۰	۷۸۷۳۰	۸۰۹۰۰	۲۳۶۹۹۷	۲۱۱۳۰۵	۲۴۳۲۷۷	۲۱۷۱۹۹	۱۴۴۰۰۵	۱۴۴۰۰۵	۱۴۴۰۰۵
۲	۹۰۰	۱۰۰۰	۲۵۹۰۵	۵۰۱۰۱	۱۷۶۶۰۸	۹۳۵۹	۱۸۶۶۷۲	۵۵۸	۳۹۶۵۹۲	۵۵۸	۵۷۱۳۱۷
۳	۴۷۰	۵۸۹	۹۶۷	۵۸۸۵۵	۹۹۳۰۶	۱۴۰۲۹۹	۱۳۶۶۰۲	۷۸۵۷۲	۱۷۷۲۱۳	۲۵۵۰۰۰	۲۴۹۳۹۱
۴	۹۶۷	۹۶۷	۸۲۰۸۰	۶۰۱۲۰	۲۱۳۱۰۲	۱۰۸۹۳۲	۲۲۹۷۸۲	۱۱۷۸۶۹	۲۲۵۲۳۳	۴۵۱۸۲۳	۵۲۰۰۲۵
۵	۹۹۹	۱۰۳۵	۵۹۲۹۰	۶۰۲۶۵	۲۰۹۶۶۱	۱۱۹۹۸۴	۱۸۲۵۹۳	۲۶۶۳	۲۵۳۲۲۴	۲۷۶۴۴۴	۳۵۰۴۸۵
۶	۹۸۱	۱۷۹	۶۳۲۶۵	۶۳۲۶۵	۲۰۰۰۵۳	۱۲۶۳۵۵	۱۸۵۰۶۳	۱۱۹۳۳۹	۱۶۵۰۱۱	۳۸۸۸۶۴	۳۸۶۵۷۲
۷	۷۹۱	۵۲۵	۹۱۳۹۰	۱۱۹۱۳۰	۴۴۴۹۸۳	۱۹۷۷۰۹	۲۳۷۷۹۶	۱۵۳۶۳۲	۵۱۷۲۴۶	۷۱۹۹۹۲	۶۱۹۹۹۳
۸	۵۸۷	۶۰۲	۷۱۷۷۰	۷۱۸۲۰	۱۹۳۳۳۵	۱۱۶۷۱۴	۱۱۶۷۱۴	۱۱۶۷۱۴	۲۱۵۸۰۶	۲۵۷۰۶۹	۳۹۴۹۱۶
۹	۱۲۱۰	۱۵۲۰	۸۹۸۸۰	۱۰۰۸۱۰	۲۰۰۷۹۹	۱۲۹۸۸۸	۱۶۳۷۸۹	۱۲۹۸۸۸	۲۹۱۱۳۷	۳۸۶۵۵۸	۴۷۵۰۴۱
۱۰	۱۳۲۲	۸۵۰	۶۳۷۰۰	۵۷۲۲۹	۱۴۷۷۲۸	۸۲۲۳۸	۱۷۱۶۴۸	۸۲۲۳۸	۲۱۷۲۰۸	۳۰۱۹۶۹	۲۸۵۵۶۴
۱۱	۵۱۲	۶۱۸	۸۱۶۵۵	۹۷۸۱۵	۲۱۶۲۲۸	۱۰۲۹۶	۱۹۵۷۳۳	۶۲۸۰	۲۵۴۱۶۸	۴۰۵۹۶۰	۳۹۸۷۳۳
۱۲	۵۹۹	۷۰۳	۳۱۹۵۰	۳۳۲۰۰	۹۷۵۵۱	۹۷۵۵۱	۱۰۲۵۳۸	۱۰۲۵۳۸	۱۰۱۴۲۷	۱۱۵۳۵۰	۹۳۲۵۴
۱۳	۶۱۰	۴۵۶	۲۳۲۸۰	۲۶۴۲۷	۸۷۸۸۵	۱۳۸۵۹	۹۳۶۵۸	۸۷۹۹۱	۱۵۹۳۶۷	۸۸۰۲۲	۱۴۸۰۰۰
۱۴	۱۰۷۲	۱۰۶۹	۹۴۷۱۶	۱۶۷۵۸	۱۶۷۵۷	۱۳۲۲۷	۱۶۷۲۴۱	۱۰۶۶۵۲	۲۵۹۹۹۷	۳۶۲۲۴	۳۱۵۷۸
۱۵	۱۲۵۶	۱۳۲۰	۱۵۲۶۷۰	۱۵۸۰۲۰	۳۷۳۲۲	۳۳۰۶۱۶	۲۷۵۴۲۲	۲۸۸۹۹۲	۸۱۱۵۸۰	۱۲۱۳۸۰۸	۹۶۳۸۲۴
۱۶	۵۹۷	۹۳۱	۵۹۷۱۰	۶۰۵۱۰	۲۰۳۵۱۳	۱۳۲۰۲۲	۱۷۶۶۳۳	۱۱۲۵۱۰	۲۲۹۷۳۳	۳۱۶۵۹۸	۲۷۸۷۳۲
۱۷	۷۸۹	۷۹۲	۶۸۹۸۰	۱۰۱۱۱۰	۳۷۷۵۲۸	۲۰۵۴۷۲	۲۴۷۷۷۵	۵۳۳۰۳	۳۱۶۹۵۵	۵۲۰۶۸۷	۴۱۰۴۶۲
جمع	۱۵۰۳۸	۱۵۳۲۷	۱۲۱۶۶۶	۱۳۱۰۶۲	۳۵۸۲۱۱	۲۲۶۶۱۵	۳۷۷۲۳۳	۱۱۵۵۷۵۳	۵۷۷۲۷۸۱	۸۵۵۷۹۹۶	۷۵۳۲۹۸۱

سرمایه یک میلیون ریال) و نیز تعاونی تاکسیرانی تهران (با عضویت ۴۰۰ نفر و سرمایه دو میلیون ریال) که در سال ۱۳۴۲ تاسیس یافته بودند، اقدام قابل توجهی صورت نگرفته بود.

ترویج و توسعه تعاونیهای مسافربری عموماً به علت شرایط خاص اجتماعی از شهریور ماه ۱۳۵۹ با تشویق و حمایت دست‌اندرکاران مسایل اقتصادی کشور و همکاری صاحبان و رانندگان اتوبوسهای مسافربری تحت عنوان شرکتهای تعاونی مسافربری هفده گانه شروع به فعالیت نمود و به سرعت در رشته‌های مختلف حمل و نقل در اقصی نقاط کشور گسترش یافت و هم اکنون نیز شرکتهای تعاونی حمل و نقل با نزدیک به پانصد واحد تعاونی در زمینه مسافربری (درون شهری و برون شهری)، باربری (سبک و سنگین) و درسیابی به ترتیب در قالب اتوبوسرانی، مینی‌بوسرانی، تاکسیرانی، سواری، کرایه، کامیونداران، تریلی‌داران، کمپرسی‌داران، نفتکشها، خاورداران، وانت‌بار، لنجداران بار و مسافر و... وجود دارد که به شکل گسترده‌ای به ارائه خدمات می‌پردازند. وضعیت از هم گسیخته و نامطلوب بنگاههای مسافربری سابق که در عمل به صورت موسساتی جهت حفظ منافع بنگاهداران تا نیمه اول سال ۱۳۵۹ عمل می‌کرد و باعث تراکم ترافیک و آلودگی هوا نیز می‌شد، شورای انقلاب اسلامی را بر آن داشت تا به خاطر رفع موانع و نارسائیه‌ها و حل نسبی مشکل ترافیک و آلودگی هوا، مصوبه‌ای در تاریخ ۱۳۵۹/۲/۹ در جهت انحلال کلیه بنگاههای مسافربری و تشکیل شرکتهای تعاونی مسافربری هفده گانه تصویب نموده و به مرحله اجراء درآورد. در اجرای مصوبه فوق و به دلیل فقدان شبکه راههای مواصلاتی کامل در تهران وجود یک ترمینال کلی در هسته مرکزی شهر کافی نبود، لذا با توجه به بافت شهری شبکه راههای موجود و برنامه توسعه راههای تهران در آینده از نظر

جذب مسافر و سایر مسایل موردنظر در زمینه حمل و نقل، طرح احداث بیش از یک ترمینال در تهران ضروری تشخیص داده شد و اقدامات لازم جهت ایجاد آن به عمل آمد. سیستم تعاون هم که به لحاظ دارا بودن پتانسیل لازم در امر واگذاری کار مردم به مردم پیوسته مورد توجه مسئولین محترم نظام جمهوری اسلامی ایران بوده است، رسالت ایجاد شرایط یکسان و مطلوب را برای کلیه واحدهای خدماتی شرکتهای مسافربری برعهده گرفت و با تعیین ضوابط و مقررات در حدود اساسنامه تنظیمی مانع رشد انحصارطلبی گردید.

مشخصات عمومی شرکتهای تعاونی مسافربری:

۱- سال تاسیس - از ۱۷ شرکت تعاونی موردنظر، قدیمی‌ترین شرکت تاسیس یافته تعاونی شماره ۴ (تاریخ ثبت ۵۹/۶/۲۴) و جدیدترین آن تعاونی مسافربری شماره ۹ می‌باشد که به تاریخ ۱۳۵۹/۹/۸ به ثبت رسیده است.

سایر تعاونیهای مزبور در فواصل بین شهریور تا آذر ۱۳۵۹ تاسیس یافته‌اند.

۲- تعداد اعضا - تعداد اعضا تعاونیهای یاد شده اولیه در بدو تاسیس ۵۲۲۷ نفر و تعداد اعضا فعلی بالغ بر ۱۵۳۴۲ نفر

همزمان با این اقدامات، اعمال نظارت بر فعالیت شرکتهای جدیدالتاسیس، ارشاد و

در انجم طرح مذکور ۶۲ شرکت مسافربری سابق به صورت تعاونیهای مسافربری هفده گانه در هم ادغام و ضمن شروع به کار ترمینال جنوب در تهران عملیات ساختمانی ترمینال غرب و شرق تهران نیز آغاز گردید.

همزمان با این اقدامات، اعمال نظارت بر فعالیت شرکتهای جدیدالتاسیس، ارشاد و

همزمان با این اقدامات، اعمال نظارت بر

جدول شماره ۳

وضعیت خرید و فروش (لوازم و قطعات) شرکتهای تعاونی مسافری هفدهگانه در سال ۱۳۷۳ء

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	شماره تعاونی	عنوان	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	جمع
۱	خرید		۲۱۱	۹	۹۹	۱۰۹	۱۲۰	۱۲۷	۱۹۸	۱۱۷	۱۳۰	۸۷	۱۰	۹۸	۱۲	۱۳۲	۲۳۱	۱۲۲	۳۰۵	۲۲۲۶
-	درصد		۹/۴	۰/۵	۴/۵	۵	۵/۳	۵/۶	۸/۹	۵/۳	۵/۸	۳/۶	۰/۵	۴/۲	۰/۶	۴/۲	۱۲/۸	۶/۳	۱۲/۶	۱۰۰
۲	فروش		۲۱۷	۶	۷۹	۱۱۸	۲۷	۱۱۹	۱۵۲	۱۲۰	۱۳۰	۸۲	۶	۱۰۷	۵۹	۱۰۵	۲۸۹	۱۱۲	۲۵۳	۱۹۸۵
-	درصد		۱۰/۸	۰/۳	۴	۶	۱/۲	۶	۷/۷	۶	۶/۵	۴/۲	۰/۳	۵/۳	۰/۶	۵/۲	۱۲/۵	۵/۷	۱۲/۷	۱۰۰

فعالیت اقتصادی:

۱- خرید - از مجموع ۲/۲۳۶ میلیون ریال خرید لوازم و قطعات شرکتهای تعاونی

مسافری در سال ۷۳، بیشترین رقم خرید متعلق به تعاونی ۱۵ با مبلغ ۳۳۱ میلیون ریال (معادل ۱۴/۸ درصد) و کمترین رقم متعلق به

تعاونی ۲ با رقم ۹ میلیون ریال (۵٪ درصد) می باشد. علاوه بر این میزان خرید شرکتهای مزبور جمعاً در سال ۷۳ نسبت به سال ۷۲ حدود ۳۷/۶ درصد کاهش داشته است که این امر ناشی از نوسان قیمتها و کمبود نقدینگی بوده است.

۲- فروش - جمع فروش شرکتهای تعاونی

مزبور در سال ۱۳۷۳ بالغ بر ۱۹۵۶ میلیون ریال بوده است که در مقایسه با فروش سال قبل حدود ۴۲ درصد کاهش نشان می دهد، در سال ۱۳۷۳ بیشترین رقم فروش مربوط به تعاونی ۱۵ (معادل ۱۴/۵ درصد) و پایین ترین آن به تعاونی ۲ و ۱۱ (معادل ۳٪) تعلق دارد.

در همین زمان، فروش تعاونیهای ۱۲ و ۱۵ و ۱۷ در سال ۷۳ در مقایسه با سال ۷۲ به ترتیب ۴/۸، ۲۲/۷ و ۲/۲ درصد افزایش داشته است.

۳- درآمد - از کل ۸۵۹۵ میلیون ریال

درآمد شرکتهای تعاونی مسافری در سال ۷۳، بیشترین رقم درآمد به تعاونی شماره ۱ جدول شماره ۸

مقایسه عملکرد اقتصادی شرکتهای تعاونی مسافری هفدهگانه در سالهای ۷۳ و ۷۲

ردیف	عنوان	سال	۱۳۷۲	۱۳۷۳	درصد تغییرات
۱	اعضاء		۱۵۰۲۸	۱۵۳۴۲	+۲
۲	سرمایه		۱۲۲۲	۱۳۱۱	+۷/۲
۳	خرید		۲۵۸۲	۲۲۴۶	-۳۷/۶
۴	فروش		۳۳۷۳	۱۹۵۶	-۴۲
۵	درآمد		۵۷۷۳	۸۵۹۵	+۴۸/۸
۶	هزینه		۵۲۹۸	۷۵۴۲	+۲۲/۲

جدول شماره ۴

مقایسه درصد خرید شرکتهای تعاونی مسافری هفدهگانه در سالهای ۷۳ و ۷۲

ردیف	شماره تعاونی	عنوان	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	جمع
۱	سال ۷۲		۱۰/۷	۴/۹	۴/۹	۵/۶	۶/۹	۵/۶	۵/۶	۶/۸	۵/۳	۵/۳	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۱۰۰
۲	سال ۷۳		۹/۴	۰/۵	۴/۵	۵	۵/۳	۵/۶	۸/۹	۵/۳	۵/۳	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۱۰۰

جدول شماره ۵

مقایسه درصد فروش لوازم و قطعات شرکتهای تعاونی مسافری هفدهگانه در سالهای ۷۳ و ۷۲

ردیف	شماره تعاونی	عنوان	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	جمع
۱	سال ۷۲		۱۰/۹	۵/۶	۴/۴	۶/۹	۵/۶	۵/۶	۷/۳	۵/۶	۴/۹	۵/۳	۶	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۴/۲	۱۰۰
۲	سال ۷۳		۱۰/۸	۰/۳	۴	۶	۱/۲	۶	۷/۷	۶	۶/۵	۴/۲	۰/۳	۵/۳	۲	۵/۲	۵/۲	۵/۷	۱۲/۷	۱۰۰

جدول شماره ۶

مقایسه درآمد شرکتهای تعاونی مسافری هفدهگانه در سالهای ۷۳ و ۷۲

ردیف	شماره تعاونی	شرح	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	جمع
۱	سال ۷۲		۱۶/۹	۶/۶	۲/۹	۷/۶	۴/۹	۴	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۱۰۰
۲	سال ۷۳		۱۶/۷	۶/۳	۲	۷/۳	۴/۳	۴	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۱۰۰

جدول شماره ۷

مقایسه هزینه شرکتهای تعاونی مسافری هفدهگانه در سالهای ۷۳ و ۷۲

ردیف	شماره تعاونی	شرح	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	جمع
۱	سال ۷۲		۱۸	۶	۳/۴	۷/۱	۴/۵	۴/۳	۷/۱	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۱۰۰
۲	سال ۷۳		۱۷/۶	۶/۹	۳/۳	۶/۹	۴/۵	۴/۳	۷/۹	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۴/۳	۱۰۰

می باشد. که تفاوت آنها در مقایسه با هم در حدود ۲۹۳/۵ درصد رشد برآورد می شود. بیشترین تعداد اعضاء اولیه و فعلی متعلق به تعاونیهای ۱ و ۹ (۹۰۰ و ۱۵۳۰ نفر) و کمترین تعداد آنان در ارتباط با تعاونی ۱۲ و ۱۳ (۱۱۰ و ۴۵۶ نفر) می باشد.

۳- میزان سرمایه - سرمایه اولیه تعاونیهای مورد نظر در ابتدای فعالیت مبلغ ۷۵۳۹۰ هزار ریال و سرمایه فعلی آنها در حدود ۱۳۱۰۶۲۰ هزار ریال برآورد می شود که تغییرات سرمایه در مقایسه با هم حدود ۱۷۳۸/۴ درصد را نشان می دهد. بیشترین

میزان سرمایه اولیه و فعلی از آن تعاونی ۱۵ با رقم (۱۱۸۱۰ و ۱۵۸۰۴۰ هزار ریال) و کمترین میزان آن در تعاونیهای ۱۴ و ۱۳ با رقم (۱۶۶۰ و ۲۶۴۲۷ هزار ریال) می باشد. تعاونیهای یاد شده، طی فعالیت خود توانسته اند تقریباً یک هزار نمایندگی در داخل و خارج کشور بویژه ترکیه، سوریه، آذربایجان و ارمنستان ایجاد نمایند و میزان اشتغال زائی شرکتهای تعاونی مورد بررسی نیز با محاسبه تعداد رانندگان و کمک رانندگان در حدود بیش از ۱۱۰۰۰ نفر می باشد.

جدول شماره یک مشخصات عمومی

جدول شماره یک مشخصات عمومی

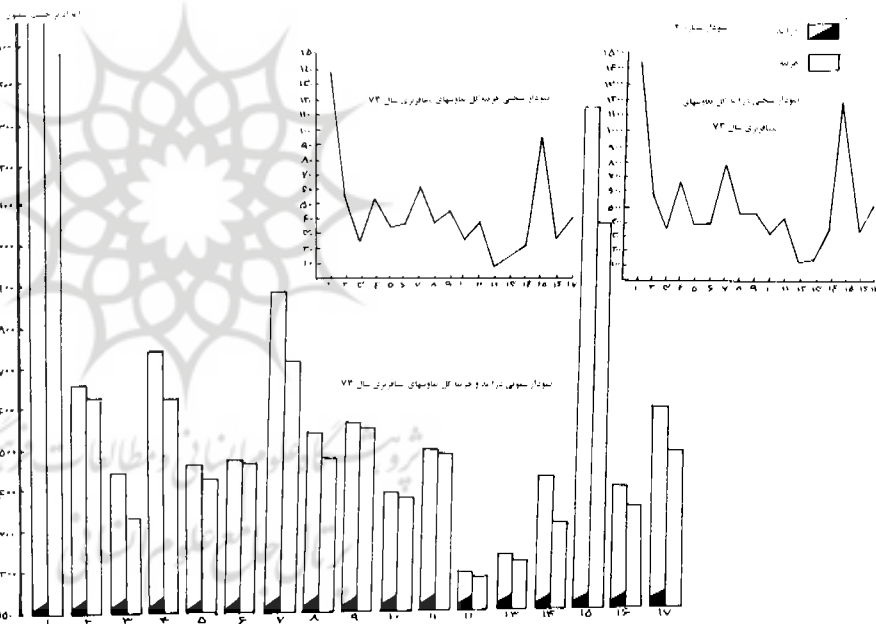
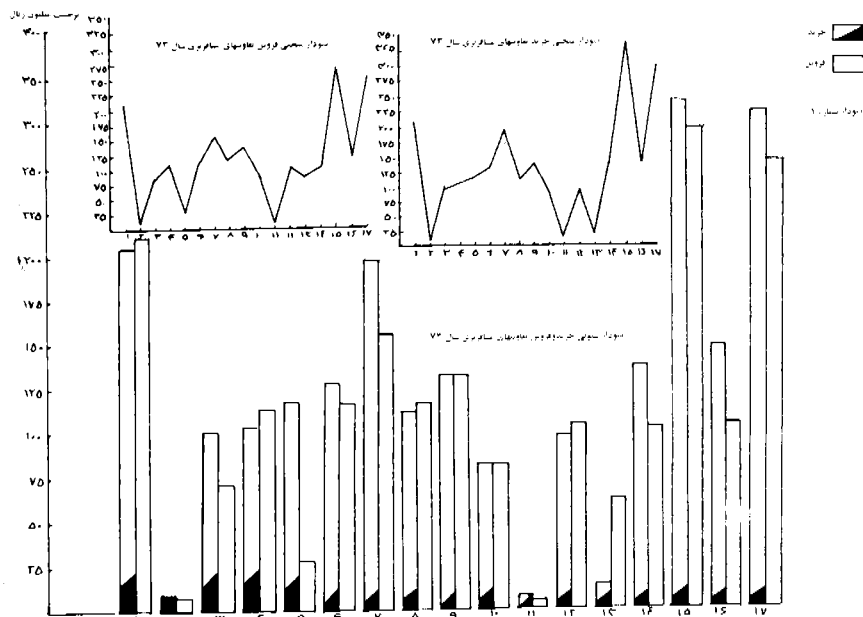
شرکت تعاونی شماره ۱۲، در مقایسه با سایر تعاونیهای طی سالهای مورد نظر حدود ۴/۶ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۲ الی ۸ و نمودارهای ۱ و ۲ میزان فعالیت اقتصادی شرکتیهای تعاونی مسافری را طی سالهای ۷۲-۷۳ نشان می‌دهد.

نتیجه‌گیری - مقایسه ارقام خرید، فروش و درآمد تعاونیهای مورد بحث در سال ۷۳ با دوره مشابه سال ۷۲، نشانگر آنست که میزان خرید و فروش به ترتیب ۳۷/۶ و ۴۲ درصد کاهش داشته، در صورتیکه درآمد شرکتها نسبت به سال قبل حدود ۴۸/۸ درصد افزایش را نشان می‌دهد، این امر خارج از معاملات بازرگانی شرکتها بوده و از طریق حق‌العمر فروش بلیط اتوبوسها حاصل شده است.

کاهش خرید و در نهایت فروش محدود بیان‌کننده این واقعیت است که تعاونیها با توجه به شرایط جاری اقتصاد کشور و نوسانات قیمتها و سایر مسایل مبتلا به، از جمله فقدان آموزشهای لازم (اداری - اقتصادی و بازرگانی) و کمبود نقدینگی دارای عملکرد محدود بوده در حال حاضر قادر به فعالیت چشمگیر نمی‌باشند.

با توجه به مطالب فوق برای پیشبرد اهداف این گونه تعاونیها علاوه بر انتخاب مدیران لایق و توانا، ارتقاء آگاهیهای اقتصادی - مالی و قطع دست واسطه‌های غیر ضرور، ایجاد واحد متمرکز در مورد تامین نیازمندیهای تدارکاتی از قبیل: وسایط نقلیه، لوازم یدکی و قطعات، لاستیک، روغن موتور و تاسیس موسسات تولیدی با مشارکت در موسسات تولیدی سازنده نیاز تعاونیهای حمل و نقل و نیز رفع احتیاجات رفاهی، خدماتی، ورزشی، درمانی، مصرفی و مسکن و انواع بیمه‌ها لازم و ضروری می‌باشد. مسلماً چنانچه این حداقل نیازها برطرف شود شرکتیهای تعاونی حمل و نقل کارایی افزونتر و بهره‌وری بیشتری را به منصف ظهور خواهند رساند.

هزینه شرکتیهای تعاونی مسافری در سال ۷۳، بیشترین سهم هزینه متعلق به تعاونی شماره ۱ (معادل ۱۷/۶ درصد) و کمترین سهم به تعاونی شماره ۱۳ (معادل ۱/۹ درصد) مربوط می‌شود.

هزینه این شرکتیهای طی سال ۷۳ نسبت به سال ۷۲ جمعاً حدود ۴۲/۲ درصد افزایش داشته است و در این میان بررسی هزینه‌های

(معادل ۱۶/۲ درصد) و کمترین درآمد حاصله به تعاونی ۱۲ (برابر ۱/۳ درصد) تعلق دارد.

درآمد شرکتیهای مزبور در سال ۱۳۷۳ نسبت به مدت مشابه آن در سال ۱۳۷۲ مجموعاً حدود ۴۸/۸ درصد افزایش داشته است.

۵- هزینه - از جمع ۷۵۳۴ میلیون ریال

از خانه تا تعاونی

متن سخنرانی آقای دکتر حسن ملکی در وزارت تعاون به مناسبت هفته تربیت

به روح والای امام راحل‌مان درود می‌فرستیم، یاد شهدای انقلاب اسلامی را گرامی می‌داریم و برای مقام معظم رهبری سلامت و بقا و عزت آرزو می‌کنم و به محضر برادران بزرگوار، خواهران ارجمند اصحاب تعاون، آنانی که در سنگر معاضدت به جامعه و همکاری در مسیر توسعه تفکر و عمل تعاون در کشور تلاش می‌کنند و می‌اندیشند، سلام و تحیت دارم. بنده بار دوم است که در جمع اندیشمندان تعاونی حضور پیدا می‌کنم و درگاه خدا را از این بابت سپاسگزارم چون بار اول که آمده بودم به حق الهام گرفتم. تعاونی در بیان من نیست. چون احساس کردم حضور در جمع تعاون‌نگران به انسان روحیه تعاونی می‌بخشد الان هم همان احساس را دارم و باید در همین آغاز عرائضم از بخش آموزش و تحقیقات وزارت محترم تعاون سپاسگزاری کنم.

به هر حال از درگاه خداوند سپاسگزارم و از برادران بزرگوار تشکر می‌کنم که این محفل و این جلسه بسیار ارزشمند را برگزار نمودند تا بنده افتخار حضور و آشنایی بیشتر پیدا کنم.

همانطور که استحضار دارید از خانه تا تعاونی عنوان سخن بنده است. همزمانی این عرائض در آستانه هفته تربیت را به فال نیک می‌گیرم و از این بابت که اصولاً راه از خانه تا تعاونی ماهیتاً تربیتی است، یعنی کسی می‌تواند از خانه خود بیرون آید و یک تعاون‌نگر صدیق و کارآمد بشود که این راه را براساس یک زمینه تربیتی سالم و پویا ببیناید. لذا از خانه تا تعاونی ماهیتاً راه تربیت است و لذا همزمانی این بحث با هفته تربیت و شروع آن با ایام آغازین هفته را باید به فال نیک بگیریم.

همانطور که استحضار دارید در نظام اعتقادی و اخلاقی ما در مورد خانه و خانواده آیه‌هایی وجود دارد. شما در قرآن در جاهای متعدد ملاحظه می‌کنید از جمله یک آیه بسیار صریح در سوره نور است که در رابطه با خانواده خداوند می‌فرماید «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم از واجالتسکونوا علیها و جعل

ببینکم مودة و رحمة ان فی ذلک لآیات لقوم یتفکرون» محور اصلی این آیه این است که خداوند می‌فرماید: ای مردم؛ ای مومنین خانه؛ یعنی مرد و زن در کنار هم قرار دارند و نهادی به نام خانواده را تشکیل می‌دهند این را بدانید. این نهاد (خانواده) با نهادهای دیگر با گروه‌های دیگر با گروه‌های دوستان با گروه‌های همکاران در اداره با تمام مجامع ماهیتاً تفاوت دارد. خانه نشانه من است، آیه من است، کلمه آیه به معنای نشانه است و ما می‌گوییم یک لیوان آب نشانه فلان رودخانه است یعنی از رودخانه یک لیوان آب برداریم، یعنی این یک لیوان نشانه آن آب رودخانه است. یعنی چه؟ این حرف ما یعنی آنچه را که آب رودخانه دارد این آب یک لیوانی هم دارد. منتها حجمش کم است یا وقتی که می‌گوییم این یک تکه پارچه نشانه‌ای از آن توپ پارچه است، باز همین بیان را داریم تمام آن ویژگی‌های پارچه وسیع و بزرگ در داخل این یک تکه پارچه هم جمع است ولی حجم و اندازه‌اش فرق می‌کند. حالا این دو مثال را عنایت بکنید خداوند می‌فرماید: خانه نشانه من است، یعنی آنچه در من است، در خانه هم باید باشد. خدا عادل است، در خانه عدل باید حاکم باشد. خدا قهار در مقابل زشتی‌ها است. خانه در مقابل زشتی‌ها باید اینگونه باشد. خداوند در مقابل انسانها و هستی رحمت دارد، در داخل خانه هم باید بین مرد و زن و اعضای خانواده رحمت باشد. عزیزان اگر اینگونه نباشد، آن خانه خانه خداپسند نیست. بنابراین خانه یک آیه الهی است و اما به خاطر اینکه در این خانه یک چنین روابطی بین آدمها ایجاد شود، شریعتی از جانب خدا آمده است به نام ادیان الهی، که کاملترین آنها دین اسلام است، شریعت اسلام است. خود این آیات، روایات قرآن و دستورات هم آیات هستند. آنجا خانه آیه است. اینجا، شریعت الهی آیات الهی هستند. ولی آن خانه آیه است این شریعت آیاتند برای یک چیز و آن اینست که دست به دست هم بدهیم آن شریعت بیاید

خانه را آباد بکند تا آنهایی که از داخل خانه بیرون می‌آیند به برقراری شریعت کمک بکنند.

حرفم اینست ببینیم که هدف چیست؟ هم شریعت برای انسان آمده است و هم خانه به عنوان آیه برای او نامگذاری شده است و آنهم به این دلیل است که انسان به عنوان خلیفه خدا در روی زمین رشد پیدا بکند. اعتلا بیابد ابعاد وجودی آدمی کمال پیدا بکند و به تعبیر قرآن خلیفه خدا بشود. شما در سوره اعراف، در سوره بقره حتماً بهتر از من استحضار دارید خدا می‌فرماید: آدم (انسان) خلیفه من است. خلیفه من است یعنی چه؟ یعنی ماموریت دارد آئین مرا دین مرا در کره خاکی برقرار بکند. این معنای خلیفه بودن است نه اینکه خلیفه به معنای افواه مردم تلقی شود که یک مسئول اداره‌ای می‌رود مرخصی تا من برگردم معاون من خلیفه من باشد. این تعبیر بین خدا و آدمیان قابل قبول نیست. پس معنای خلیفه بودن در این اینجا چه می‌شود؟ یعنی تنها یک موجود در هستی وجود دارد اگر شرایط برای او فراهم شود، اگر پدر خوب داشته باشد مادر خوب داشته باشد، مدرسه خوب برود و مهتر از همه جامعه ماهیتاً جامعه خوبی باشد، این آدم را که من خلق کردم می‌دانم اگر رشد بکند مثل خدا می‌شود، خداگونه و معنای خلیفه بودن هم همین مسئله است.

بنابراین، خانه و شریعت برای یک چیز با هم وحدت دارند. شریعت آمده هم جامعه و هم خانه بسازد زیرا که خانه سلول جامعه است و هر دو برای یک هدف دارند تلاش می‌کنند پس چگونه آدمها را به سوی کمال ببریم؟ چه جور آدمها را خلیفه خدا بکنیم؟ در این قسمت دقت داشته باشید. در مورد خانواده یک تحلیل اجتماعی و تحلیل جامعه‌شناختی بکنیم، جامعه‌شناس‌ها می‌گویند: که خانواده یک نهاد اجتماعی است، یا بعضی‌ها می‌گویند: یک نظام اجتماعی است. در داخل این نظام کارکردهایی مطرح بوده‌اند که الان قدری از بین رفته است. خانواده کارکرد عاطفی دارد

یعنی باعث می‌شود نیاز عاطفی و امنیت روانی افراد، زن، مرد، فرزندان تامین بشود خانواده کارکرد تربیتی دارد یعنی پدر و مادر با کمک همدیگر فرزندان را باید پرورش انسانی دهند. خانواده کارکرد معنوی و الهی دارد باید تربیت مذهبی بکنند، کارکرد اقتصادی دارد باید در بعد تولید و توزیع و مسایل مالی کارکردهای لازم را داشته باشد و از جمله کارکرد زیستی دارد. که استحضار دارید.

این کارکردها در داخل خانواده در ماهیت خانواده وجود دارد در تحلیل اجتماعی و در سیر تاریخ بندریج از آن زمانی که رنسانس به عنوان یک نهضت فکری سیاسی شروع شد و بعداً تبدیل به نظامهای اقتصادی و سیاسی شد، تحولات زیادی بوجود آمد، یک ضربه کاری بر پیکر خانواده زده شد آن ضربه به قدری کاری بود که هنوز هم در جامعه جهانی خانواده نتوانسته آن قد خمیده را به قد راستین بدل بکند و نخواهد توانست مگر اینکه یک تحولات عمیق در سطح جهان، اتفاق بیافتد آن درواقع ضربه این بود که به تدریج کارکردهای خانواده از داخل خانه به موسسات به نهادها به سازمانهای مختلف انتقال پیدا کرد و اولین کارکردی که از خانواده گرفتند، کارکرد سیاسی بود. مثلاً شما در تاریخ تحولات خانواده نگاه بکنید می‌بینید که در آن، خانواده‌های قدیمی و باستانی رئیس خانواده رئیس ایل و یا رئیس خاندان بزرگ رهبر سیاسی هم بود. به تدریج این کارکرد متحول شد به نهادهای جدایی به نام حکومت به نام سیاست و بعد کارکردهای دیگر گرفته شد و اما آن کارکردی که گرفته شد و آن ضربه کاری که عرض می‌کنم بر پیکر خانواده زده شد، کارکرد اقتصادی خانواده بود. البته غرضم این نیست که این کارکردها در داخل خانواده می‌ماند اصولاً تحولات این اجازه را نمی‌داد ولی غرضم این است که یک کلاهی بر سر خانه رفت. یک کلاهی بر سر خانواده در سطح جهانی رفت علت این بود که در این انتقال، کارکردها از داخل خانواده به جامعه راه یافت و بعد بخاطر بعد اقتصادی و کارخانجاتی که بوجود آمدند و رشد سرمایه‌داری، کارگاههای خانه‌ای از بین رفت و خانواده به هر حال آمد تولید را به دیگری واگذار کرد به نهادهای دیگر واگذار کرد تا چه بماند!

مصرف‌کننده بماند. ولی از یک چیز غافل بود مردم یا خانواده‌ها. آنهم به این دلیل بود که دیگر فکر نکرده بودند که کارخانه‌هایی که

تولید را به دست می‌گیرند به تدریج بر توزیع هم مسلط خواهند شد، به تدریج بر مصرف هم سلطه‌گری خواهند کرد، لذا شرایط به گونه‌ای شد همانهایی که صاحب کارخانه بودند صاحب تولید بودند کالاها را تولید می‌کردند همانها به مصرف خانواده‌ها نیز جهت دادند یعنی هم بر تولید سلطه‌گری شد و هم بر مصرف. در حالیکه خانواده حسابش این بود که تولید را به دیگری واگذار نماید به نهادهایی دیگر، موسسات دیگر. عرض کنم کارخانجات تولید بکنند خانواده مصرف کننده باقی بماند ولی تحولات این فرض را

برهم زد یعنی تولیدکنندگان بر مصرف هم مسلط شدند. این که مردم چه مصرف بکنند آن سبب خانوادگی آنها را به اصطلاح چه پر بکند چی بخورند به چی دل بسوزانند کدام کالا را بخورند همه اینها را آن تولیدکنندگان به مردم در نظامهای سرمایه‌داری درواقع القا کرده‌اند. ضربه کاری این بود که تولید را به نهادهایی انتقال دادند که مصرف خانواده‌ها هم تحت سلطه قرار گرفت و نوع مصرف را آنها درواقع رقم زدند. فرض بکنید فردی می‌خواهد دودکشی را برای کارخانه خود طراحی بکند، کارگران و مهندسانی که باید این دودکش را به بلندی ۶۰ متر بسازند و مستقیم به بالا برود در مبنا یک خطایی بکنند توجه نکنند یک مقدار زیر بنا کج باشد این دودکش تا ۶۰ متری ساخته شود مشاهده کنید. می‌بینید که این قدری کج است ولی زشتی زیاد ندارد می‌آید بالا می‌شود ۶۰ متر دیگر اطرافیان هم از دیدن این وحشت می‌کنند هم دنبال سیم‌های فولادی می‌گردند تا این‌ها به

وسط بدنه آن برج ۶۰ متری کج بیندند و سر دیگر آنرا وصل به زمین بکنند مبادا این برج کج خراب شود و بریزد و تلفات بدهد. من تصورم این است که نظام اقتصادی جهانی یک برج کج است یعنی از آن زمانی که درواقع این نظام سرمایه‌داری بعد از رنسانس منهای اخلاق و دین منهای معنویت و ارزشها شکل گرفت به برج کجی می‌ماند که مشاهده‌کننده‌ها می‌ترسند ولی چاره‌ای هم نمی‌توانند بیندیشند ولی با سیمهای فولادی برج کج را می‌خواهند نگه بدارند. ولی کاری هم نمی‌توانند بکنند. حالا چه کسی باید این برج کج را در سطح دنیا راست بکنند؟ من معتقدم اصلاً حرکت، حرکت غلطی است. تحولات عمیق اقتصادی، تحولات سیاسی که در دنیا رخ داده به زیان آن خانه‌ای است که عرض کردم به زبان بشریتی است که عرض کردم به این دلیل که اصولاً اقتصاد، منهای خدا حرکت کرد. اقتصاد منهای معنویت حرکت کرد شما رنسانس را نگاه بکنید بزرگان رنسانس خدا و معنویت را از زندگی منهای کردند و لذا نظام اقتصادی به یک برج کج و حشتناک تبدیل شده که جز وحشت چیزی به دنبال نداشته است.

به هر حال این پیامدهای انقلاب صنعتی بر خانه و تعاونی ضربه کاری زد. ببینید پیامدهای انقلاب صنعتی چه کرد!

رویدادهای بعد از انقلاب صنعتی هم بر خانه ضربه زد هم بر تعاونی و معاضدت اجتماعی. از بین رفتن کارگاههای خانگی، از بین رفتن کارکردهای طبیعی خانواده، جدا شدن عامل کار از عامل سرمایه یعنی سرمایه‌داری وجود آمدند نیروی کار را به استخدام در آوردند و استثمار کردند چرا! چون عامل کار از عامل سرمایه جدا شد، و سرمایه به طور مطلق حاکمیت یافت بعد از انقلاب صنعتی آنچه که حاکمیت پیدا کرد پول بود و هست. یعنی به تمام ابعاد زندگی بشری که سرمایه دارد شکل می‌دهد و این حاکمیت مطلق سرمایه از همان ابتدا که آن حرکت شروع شده بود این نتیجه را داد که زمان مسائل به دست پول بیفتد و سرمایه حاکم بشود و سرمایه‌دار حرف اول را بزند.

چهارم اشاعه بینش فردگرایی است، بینش فردگرایی، همان بینشی که متأسفانه گاهی وقتها در بعضی صحبت‌های خودمان هم هست. داخل ایران بین مسلمانها هم گاهی مطرح است بعضی کلمات و عبارات می‌گویند موسی به دین خود عیسی به دین خود، یا من را که در قبر

فلانی نمی‌گذارند. هر کسی خودش می‌داند، این سخنان میوه فردگرایی است ولی بر زبان ماجرای است. این فردگرایی یکی از ثمرات انقلاب صنعتی است البته بعد از انقلاب صنعتی که خدا را حذف کردند و انقلاب صنعتی که معنویت را به عنوان یک امر غیر علمی تلقی کردند و کنار گذاشتند، گفتند مسائل ارزشی و اخلاقی ربطی به جامعه بشری و ربطی به زندگی ندارد باید داخل کلیساها بروید هفته‌ای هم یکبار هر کسی دلش گرفت سری هم به پاپ بزنند و بگویند از خدا بخواه تا گناهان من بخشوده شود. دین کار کردش این است بقیه چیزها را علم و مدیریت و این مسائل باید شکل بدهد. پیامد دیگر کیفیت نامطلوب ارائه خدمات عمومی یعنی آنچه که نیازهای اولیه ما است در ارائه خدمات عمومی کیفیت نامطلوب شد چون سرمایه‌دار در فکر مشتری نیست که خوب هزینه بکند خوب بخرد او در فکر جیب خودش است و طبیعتاً ارائه خدمات عمومی کیفیت نامطلوب پیدا می‌کند و هدف این است که جیب تولیدکننده پر بشود، بتواند به پول کلان خودش دست پیدا بکند.

مساله دیگر بیکاری است. چه مقدار بیکاری‌ها در کشورهای مختلف، فرانسه، انگلستان، آلمان در جاهای گوناگون به علت شیوع نظام سرمایه‌داری به وجود آمد. کارگران بیکار ماندند اشتغال در خدمت‌مطلوب در جامعه نبود نمونه‌های فراوانی وجود دارد و

بیکاری را پیامدهای انقلاب صنعتی بطور چشمگیری افزایش داد و مسئله بعدی بیکار گماشتن زنان و کودکان در کارهای بسیار سنگین است. دیده شده که دختران خردسال و پسران خردسال در کارخانه‌ها در موسسات به کارهایی گماشته می‌شده‌اند که نه با سن آنها سازگاری داشته نه با روحیه آنها یعنی ظلم مطلق یعنی ستم آشکار اینها از پیامدهای انقلاب صنعتی بود که محورهایش را عرض کردم. در اثر این مشکلات در نیمه دوم قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم یک نوع عصیان و اعتراض و مقابله با این مشکلات در میان مردم و کارگران بروز پیدا کرد.

یکی اینست که خود کارگران آمدند با دستاوردهای انقلاب صنعتی مخالفت و مقابله کردند. مثلاً کارگران می‌آمدند در آن کارخانه‌ای که کار می‌کردند یک چیزی حتی کفش خودشان را در می‌آوردند و داخل ماشین می‌انداختند تا این ماشین خراب بشود و کارخانه بخواهد. یعنی اگر می‌دیدند نمی‌توانند

این نابسامانی‌ها را از بین ببرند، اینجوری بر خورد می‌کردند. کارگران خیال می‌کردند مقصر خود ماشین‌ها هستند اگر ماشین‌ها را از کار بپندازند آنها راحت می‌شوند دیگر نمی‌دانستند مقصر صاحبان ماشین هستند نه خود ماشین. ماشین که مقصر نیست ولی صاحبان ماشین این وضع را ایجاد کردند. ماشین دشمن آدم نیست ماشینیست یعنی تبدیل هنجارهای مربوط به ماشین به یک مکتب این مشکلات را به وجود آورده است.

این یک نوع مقابله بود که از جانب معمولاً همین افراد معمولی و کارگران و توده مردم شکل می‌گرفت. یک برخورد تشکیلی اتحادیه‌ها و سندیکاها کارگری بود. هر چند تشکیلات صنفی به گذشته‌های دور برمی‌گردد یعنی قبل از انقلاب صنعتی هم در واقع یک سری اتحادیه‌های نیمه‌رسمی صنفی بوده ولی بعد از انقلاب صنعتی بعضی تولیدکننده‌های ساده و جزئی اقدام به تشکیلی سندیکاها و اتحادیه‌ها کردند. سوئین حرکت در مقابل این نابسامانی که بوسیله نجنگان شکل گرفت و این باعث شد تعاونی‌های رسمی در اروپا شکل بگیرند ظهور نظریات و مکتبهای جدید بود به عنوان نمونه فردی به نام سیموندی یکی از سوسیالیستهای تعاونی طلب گفت: که شما به جای همه چیز به مکانیزم بازار آزاد و آزادی مطلق افراد که در مکتب لیبرالستی مرسوم است. در تنظیم مسائل مادی و اقتصادی به

دولت اختیار بدهید. و بعد از سیموندی افراد دیگری این تفکر سوسیالیزم تعاونی طلب را بیشتر توسعه دادند تا بتدریج در نیمه اول قرن نوزدهم تعاونی‌های رسمی ظهور کردند.

اولین تعاونی از نظر نوع تعاونی مصرف بود که شکل گرفت. اصولاً تعاونی مصرف با نیازهای روزمره مردم سروکار دارد و پاسخگوی نیازهای معمولی و زندگی عادی مردم است همان تعاونی معروف را چدیدل اولین تعاونی رسمی بود که شکل گرفت و بعداً در کشورهای دیگر اروپایی تعاونیهای رسمی بوجود آمدند. سؤال این است که این تعاونی‌ها چرا نتوانستند در نظام اقتصادی مغرب زمین تحول عمیق بوجود بیاورند و تحت‌الشعاع نظام اقتصادی سرمایه‌داری قرار گرفتند؟

نه تنها نتوانستند بلکه روز به روز آن خانه که بنده بحثم را از آنجا شروع کردم قربانی مطامع تولیدکننده‌ها و سرمایه‌دارها و صاحبان کالا و سرمایه شد و از هم گسیخته شد. تمدن

بشری همانگونه که دل اتم را شکافت، متاسفانه دل خانه را هم شکافت. درست است اتم را شکافت و توانست خیلی کارها بکند ولی آن آیه را که نشانه‌ای از خداوند است ضربه زد و شکافته شد. بین مرد و زن رابطه عاطفی سالم نمانده است. بالای ۵۰ درصد خانواده‌ها به طلاق منجر می‌شود و آنهایی که می‌مانند دیگر خانواده نیستند یعنی به طور فیزیکی در کنار هم هستند نه به طور عاطفی در آنجا در اکثر خانواده‌ها فرزندان یا با مادر هستند یا با پدر، شما کمتر خانه‌ای را پیدا می‌کنید که مرد و زن با هم در کنار یک سفره بنشینند با هم حرف بزنند با هم درد دل کنند هر کدام نیاز خودش را مطرح بکنند، فرزندان بشنوند و الگو بگیرند. و آنها هم اگر دختر هستند برای آینده زن خوب بشوند اگر پسر هستند مرد خوب بشوند ولی چنین چیزی آنجا نبود.

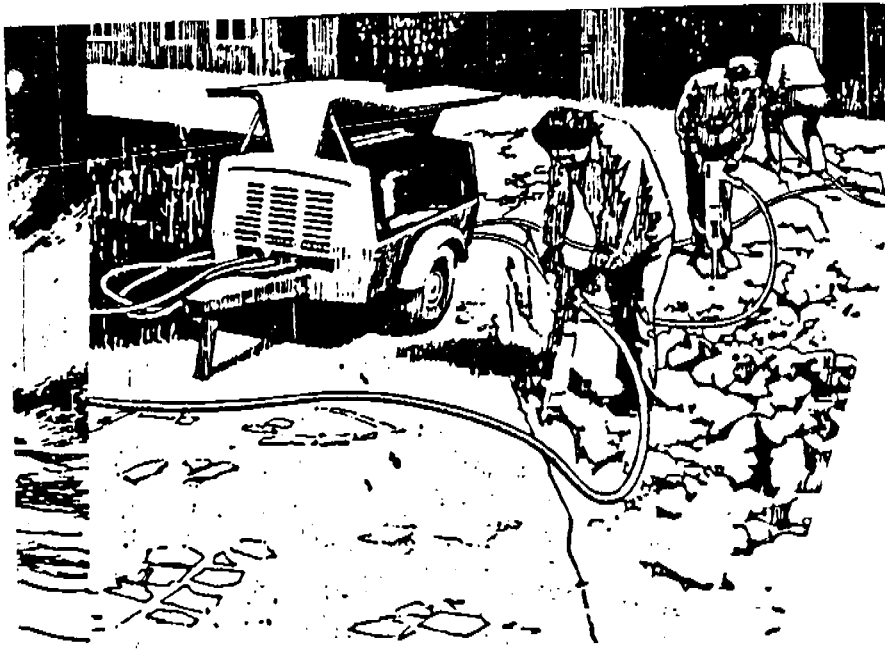
آنجا متاسفانه همراه با شکافته شدن دل اتم، دل خانه هم شکافته شد و دیگر در داخل خانواده نظامی به نام نظام خانواده باقی نماند. و اما چرا نظام تعاونی نتوانست تاثیر عمیق بگذارد؟ من تصور می‌کنم علت آن اینست که نهضت تعاونی در مغرب زمین یک امر عارضی بود نه ذاتی یعنی به علت مشکلات عده‌ای دور هم جمع شدند. تعاونی‌ها را راه انداختند مانند اینکه شما بیاید یک سیب سرخ را با یک نخ به یک درخت تریزی ببندید.

آن میوه مال درخت نیست زیرا که از ذات آن درخت نجوشیده است ذات نظام اقتصادی مغرب سرمایه‌داری است در بدنه سرمایه‌داری مگر تعاونی رشد می‌کند؟ بر بدنه نظام اقتصادی سرمایه‌داری مگر نهضت تعاونی می‌تواند شکل بگیرد؟ مبنای نظام اقتصادی و سیاسی مغرب زمین نظام فردگرایی است ولی تعاونی ماهیتاً بر جمع‌گرایی مبتنی است مگر بین جمع‌گرایی و فردگرایی می‌شود پیوند زد؟ پس علت عدم موفقیت نهضت تعاونی در مغرب زمین این بود که نهضت تعاونی نسبت به نظام اقتصادی غربی امر ذاتی نبود عرضی بود از بیرون وارد شد بر این نظام و لذا نتوانست بماند حالا شما در نظام اقتصادی خودمان بنگرید در دین اسلام تعاون نه یک چیز عارضی، در ذات نظام است.

قدری بحث بکنیم و روشن بشود چه جور تعاونی و تفکر تعاونی در نظام اعتقادی ما قرار دارد؟ و در ذات دین ما قرار دارد؟ الان مرسوم است هر کسی سخنرانی می‌کند می‌خواهد

کارشناسی نمی‌ماند که باید یکی از محورهای اصلی جامعه اصلی ما یکی از ابعاد اصلی و واقعی نظام اقتصادی ما همان مقوله تعاون باشد. من جهت یادآوری اینرا می‌خوانم برایتان اصل ۴۴ چه می‌گوید، می‌گوید «نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ و... غرض این نکته است بخش تعاونی شامل شرکتهای و موسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود و بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های تعاونی و دولتی است. یعنی محور تعاونی و دولتی است مالکیت خصوصی مکمل است این جای قدری تامل است که آن موقع قانونگذاران قضیه را هم حتی در واژه‌ها و کلمات هم خوب دیده‌اند. حالا اگر این می‌شد مالکیت خصوصی و دولتی در واقع دو بعد اصلی را تشکیل می‌دهند و تعاونی مکمل است. می‌شد از اینجا این برداشت را کرد که تعاونی یک امر فرعی است اینطور نگفته بلکه دولتی و تعاونی به وسیله خصوصی تکمیل می‌شود. آنچه مسلم است این ۳ بعد همدیگر را باید کامل بکنند هیچکدام قابل حذف نیست ولی هندسه نظام اقتصادی باید طوری طراحی شود که هر کدام در جای خود باشد. موارد دیگر نیز در قانون اساسی هست که این نکته را روشن‌تر می‌سازد. در مقدمه قانون اساسی آمده اقتصاد وسیله است نه هدف. ببینید چه مقدار این بیان حکیمانه است؟ در تحکیم بنیادهای اقتصادی اصل رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل آن است و مثل دیگر نظامهای اقتصادی تمرکز و تکاثر ثروت و سودجویی هدف نیست. یعنی شما در قانون اساسی که بنگرید از ابعاد مختلف ملاحظه خواهید فرمود که تعاونی به عنوان یکی از بخشهای بسیار عمده و محوری نظام اقتصادی ما طرح شده است.

ترویج فکر و عمل تعاونی به نفع هم خانه است و هم تعاونی قدری تامل کنیم که بین تعاونی و رشد و اعتدالی خانه چه رابطه‌ای وجود دارد؟ یکی اینکه نظام تعاونی برقراری عدالت اجتماعی می‌کند همان چیزی که در راس برنامه‌های انبیاء قرار داشت. تعبیری علی‌بن‌ابیطالب علی(ع) دارند می‌فرمایند: عدل از جود و احسان بهتر است زیرا که عدل

چون هنوز خیلی دور نشده‌ایم از ایام فاطمیه و از علی‌بن‌ابیطالب علیه‌السلام که همسر بزرگوار ایشان بود، یاد می‌کنم. شما تا حال آیا اندیشیده‌اید (که قطعاً اندیشیده‌اید) و سؤال من از جهت توجه به اصل مطلب است که می‌خواهم عرض بکنم. حضرت علی(ع) چند سال خانه نشین شد و سبلی خوردن بر چهره زهر(اس) را تحمل کرد؟ آن شیر میدانهای نبرد برای چه تحمل نمود؟ من عرض می‌کنم برای تعاون، من عرض می‌کنم برای وحدت، من عرض می‌کنم که احساس کرد که اگر می‌شود یعنی تعاون تبدیل به ستیز می‌گردد، وحدت تبدیل به تکرر می‌شود و دیگر اسلام باقی نمی‌ماند. یعنی شما اگر تامل در مسائل بکنید بقدری عنوان مسئله پیدا می‌کنیم که اصولاً در نظام اعتقادی ما اگر ما تعاونی نباشیم پس چه باشیم اگر به تعاون به عنوان یک اصل توجه نکنیم و توسعه ندهیم پس چه را توسعه بدهیم؟

آیا کسی این سؤال را می‌کند که آیا باید آب خورد؟ خب باید آب خورد برای اینکه تشنگی هست. باید تعاون و تعاونی را توسعه داد زیرا که با بدنه فکری اسلام پیوند دارد و یک چیز عارضی نیست. ببینید در قانون اساسی مطلب چقدر روشن است شما در اصل ۴۴ قانون اساسی ملاحظه می‌کنید دیگر تردیدی در مابقی نمی‌ماند. تردیدی در هیچ

استدلال بکنند که در اسلام تعاون است همین آیه در قرآن را می‌خواند «تعاونوا علی‌البر و التقوی ولا تعاونوا علی‌الاثم و العدوان» و بعد می‌گویند ببیند قرآن هم می‌گوید تعاون. من می‌خواهم عرض بکنم این نوع استدلال درباره تعاون خیلی سطحی است. باید ریشه‌ای برخورد نمود و از اساس استدلال کرد که تعاون جزء نظام است. آیا در نظام اعتقادی اسلام در بدنه فکری اسلام تعاون جا دارد یا ندارد که بنده عرض می‌کنم دارد. در نظام فکری ما تعاون و تعاونی جز ذات این نظام است و لذا اگر بخواهیم بحث بکنیم باید چه جور بحث بکنیم بگوئیم در جهان بینی ما کل هستی رو به سوی مبدأ واحد دارد نه آدمها، آدمها بعلاوه طبیعت بعلاوه ملائکه بعلاوه چیزهای دیگر، مگر نه این است که اینها همه راههای مختلف هستند رو به سوی مبدأ واحد. لذا وحدت و تعاون نه بر جامعه بر کل بشر حکومت می‌کند جنبه تکوینی دارد جنبه عرض ندارد اصولاً بر نظام هستی تعاون آمیخته است.

محور دیگر اینکه اصولاً شما به سیره انبیاء و سیره ائمه بنگرید تامل بفرمائید آنها یکی از تلاش‌هایشان این بود که تعاون و تعاونی را، فکر تعاون و تعاونی را در جامعه توسعه بدهند و در جامعه وحدت ایجاد بکنند. من یادداشت کرده‌ام که به شما عرض کنم که بادی به هر حال از حضرت زهرا سلام... علیها داشته باشیم

هر چیزی را در جای خود قرار می‌دهد ولی احسان از جای خود جدا می‌کند. عدالت حق جامعه هست و در برنامه‌های اسلامی ما در راس برنامه‌های انبیاء مقوله عدالت وجود دارد لذا تعاونی به عدالت کمک می‌کند.

دوم اینکه تعاونی از خود باختگی انسان جلوگیری می‌کند. استحضار دارید چند عامل باعث از خود بیگانه شدن انسان می‌شود. واژه الیناسیون به همین معناست. الیناسیون از نظر سیاسی و تربیتی و اجتماعی یعنی آن حالتی که انسان در واقع اسیر محصول خود باشد یعنی آدمی به قدری تنزل بکند آنچه را که خود تولید کرده است بنده او باشد. این وقیح‌ترین شکل از خود بیگانگی است اگر فیلم معروف عصر جدید را دیده باشید این نکته واضح‌تر می‌شود. بدترین شکل الیناسیون این است که انسان بنده محصول خودش باشد مثلاً کفش تولید می‌کند، آنقدر به کفش دل بستگی داشته باشد، به لباس دل بستگی داشته باشد، به خانه دل بستگی داشته باشد، در کارخانه دارد کار می‌کند اصلاً نداند برای چه دارد کار می‌کند. فلسفه این کار چیست؟ این در واقع نوعی از خود بیگانگی است. نظام سرمایه‌داری آدمها را از خود بیگانه می‌کند و فریاد چارلی چاپلین در آن فیلم هم عصیان در تمدن غرب بود سوم اینکه تعاونی ایجاد اشتغال می‌کند. شما می‌دانید پدر بیکار در چه عذابیه به سر می‌برد.

اشتغال به مرد خانه بالندگی می‌دهد، اشتغال به خانه روشنایی می‌بخشد، مردی که از سر کار به داخل خانه می‌آید و زن از او استقبال می‌کند به او یک خسته نباشید می‌گوید آن اشتغال و این اشتغال، اشتغال عاطفه خانه را خیلی نورانی می‌کند حالا شما تصور کنید یک مرد بیکار ولو میلیاردر در داخل خانه بنشیند یا برود در قهوه‌خانه بنشیند سری به خانه بزند مدام از جانب زن شماتت خواهد خورد. اشتغال چیز بسیار مهمی است آنهایی که بیکار هستند بی‌هویت هستند. در نظام سرمایه‌داری معمولاً بر اشتغال ضربه زده می‌شود شغل‌های کاذب بوجود می‌آید، بعضی‌ها اصلاً شغل ندارند این در طبیعت نظام سرمایه‌داری است. لکن می‌توان از طریق توسعه تعاونی امکانات اشتغال ایجاد کرد. اگر تعاونی خوب شکل بگیرد خیلی می‌تواند در زمینه‌های گوناگون کار ایجاد کند اشتغال ایجاد بکند و طبیعتاً به خانه بالندگی و روح بدهد. چون خانه باید مولد باشد خانه باید بالنده باشد.

مقوله بعدی اینکه تعاونی حس رقابت را

کاهش می‌دهد. حس رقابتی را که بیچاره کرده خیلی از آدم‌ها را، شما در نظام‌های رقابتی می‌بینید اساتید دانشگاه با هم رقابت می‌کنند معلم‌ها رقابت می‌کنند مغازه‌دارها رقیب هم هستند یعنی نگاه می‌کند چراغ مغازه بغلی کی خاموش شد آن یکی بعداً خاموش کند مبادا او زودتر برود و دیگری مشتری‌ها را جلب و جذب بکند و بفرود.

حس رقابت جامعه را به سوی هلاکت می‌برد با اینکه در نظام اقتصادی بعضی تفکرها وجود دارد که خود رقابت در پایان به نظم و به یک تعادل منجر می‌شود، ولی بنده اعتقاد این است که اینگونه نیست رقابت اگر کنترل نشود فاجعه بار می‌آورد. هر چند وجود رقابت در معقول باعث انگیزه و تلاش می‌شود ولی در امور اقتصادی معمولاً ارزشهای انسانی را از بین می‌برد. اگر ما با یک دیلم بتوانیم یک ساعت مچی را تعمیر بکنیم خواهیم توانست با رقابت در جامعه تعادل ایجاد بکنیم. امکان ندارد، اصولاً رقابت و ستیز یک چیزی است که اگر مسلط بر نظام اقتصادی شد در آن جامعه اخلاق نمی‌ماند معنویت نمی‌ماند همه به فکر این می‌افتند که از دیگری جلو تر بیفتند.

اثر بعدی، تقویت روحیه تعاون در افراد است ببینید آنچه که در جامعه می‌گذرد فضای حاکم بر جامعه به طور مستقیم بر روحیه آدم‌ها اثر می‌گذارد و اگر در شکل کلاس در جامعه تعاونی حاکم نشود در شکل خودش هم تعاونی‌ها در وجود افراد در ذهن افراد پرورش پیدا می‌کند. من گاهی این مثال را عرض می‌کنم می‌گوییم چرا در جامعه ما استبدادی عمل کردن از جانب افراد بیش از شور و مشورت و معاضدت وجود دارد؟ پدر داخل خانه مستبدانه عمل می‌کند معلم در داخل کلاس مستبدانه عمل می‌کند اصولاً استبدادی عمل کردن قدری با فرهنگ ما آمیخته است. چرا اینگونه است؟ نظر شخصی بنده این است که ما دو هزار و پانصد و چند سال هر چه تنفس کرده‌ایم استبداد بود شاهان مستبد، سلاطین مستبد، حکومت‌های خودکامه آمده‌اند به داخل خانه‌ها اثر کرده‌اند. دیگر پدر هم خیال می‌کند امپراطور خانه است البته گاهی زن‌ها هم همین تصور را دارند خیال می‌کنند در داخل خانه بر مرد باید مسلط بشوند ولی باید عرض بکنم بیشتر از طرف مرد به سوی زن است. چرا مردها استبدادی عمل می‌کنند یک علتش این بوده است که چیزی جز استبداد

ندیده‌اند اَلنَّاسُ عَلٰی دَیْنِ مَلُوکِهِمْ مردم در دین زهرا نشان هستند اگر رهبران مستبد باشند اگر در جامعه استبدادی حاکم باشد و خودپرستی حاکم باشد قطعاً به داخل خانه نفوذ می‌کند پدران همه داخل خانه خیال می‌کنند برسر امپراطوری نشسته‌اند معلم داخل کلاس تصور می‌کند کلاس محل حکومت او است این است که عرض می‌کنم اگر نظام تعاونی در جامعه توسعه پیدا بکند خودبه خود روحیه معاضدت، روحیه تعاون، روحیه آزاد منشانه و به رای دیگران هم بها دادن به طور طبیعی در جامعه بروز پیدا می‌کند. اگر فضا، فضای تعاونی باشد اصولاً آدم‌ها تعاونی می‌شوند، در هر جایی که ایفای نقش می‌کنند سعی می‌کنند به طور تعاونی انجام وظیفه کنند.

مقوله بعدی این که تعاونی باعث می‌شود کار جمعی توسعه پیدا بکند معمولاً توانایی آدمها در جمع چند برابر می‌شود. این خاصیت جمع است که استعدادها و آن توانایی‌های آدمی را چند برابر می‌کند زنایکه نظام تعاونی جامعه محور باشد نظام تعاونی در همه جا گسترش پیدا بکند. ما چه بکنیم که تعاونی در جامعه ما به یک فضای زندگی بدل شود؟ یعنی همه احساس بکنند که در واقع در یک فضایی به سر می‌برند اگر تعاونی عمل نکنند رفتار نابه‌هنجار دارند. الان اینطوری نیست الان طوری است که هر کسی سعی می‌کند گلیم خودش را از آب بیرون بکشد. کسی با عرضه است که سعی بکند زیاد پول در بیاورد و راههای مختلف کسب درآمد را کشف کند. فضای معاضدت و همیاری را در جامعه تقویت کنیم. ما در شرایط فعلی از این فضای مناسبی که نظام مقدس جمهوری اسلامی به وجود آورده باید استفاده کنیم و معیارهای الهی را استقرار ببخشیم. از خانه تا تعاونی حرکت کردم و مطالبی را طرح نمودم اجازه می‌خواهم برگردم به آن منزل بین راه هم یک سری بزنم. بین خانه و تعاونی یک منزلگاه است بنام مدرسه. آنهائیکه از خانه به تعاونی بروند باید از راه مدرسه بگذرند از خانه تا تعاونی راهی است که از داخل مدرسه می‌گذرد و در همین جا می‌خواهم اشاره کنم آن اقدام بسیار ارزشمند وزارت تعاون را با همکاری وزارت آموزش و پرورش، توسعه تعاونی‌های آموزشگاهی در مدارس، من بعنوان فردی که در تربیت اجتماعی کتاب نوشته‌ام کتاب درسی تألیف کرده‌ام و در کتابهای درسی‌ام همکاری و تعاون یک محور اصلی بحث است کاملاً

احساس می‌کنم که توسعه تعاونی آموزشی چه از جهت علمی و نظری اش چه از جهت تجربی چه قدر مهم است. مثلاً ما در کتاب بحث همدلی و همکاری را کرده‌ایم. ولی اگر قرار باشد معلم صرفاً توضیح دهد و آنها هم حفظ بکنند، روحیه تعاونی در وجود افراد شکل نمی‌گیرد. بنده به عنوان مولف آن کتابها عرض می‌کنم هرگز شکل نمی‌گیرد مگر این که در کنار آنها عمل باشد مگر اینکه در کنار آنها عرصه‌ای برای فعالیت تعاونی باشد مگر این که دانش آموزان در یک جایی جمع بشوند و کار تعاونی و گروهی انجام دهند. در تعاونی‌های آموزشی تعاونی عمل کردن را در واقع تجربه بکنند در کتاب بحث همدلی هست در اینجا همدلی بکنند آنجا بحث تعاون هست اینجا تعاونی عمل بکنند و یک موسسه به اصطلاح رسمی یا نیمه رسمی در داخل مدرسه داشته باشند و از طریق تعاونی‌های آموزشی می‌شود آزمایشگاهی برای تعاونی مطرح کرد. اعتقاد بر این است که اگر ما بخواهیم تعاونی‌های آموزشی را توسعه بدهیم باید در ما این باشد که اینها آزمایشگاه تعاونی هستند می‌خواهیم به افراد تقوای مدنی بیاموزیم.

شهروند به تقوای مدنی نیاز دارد صرف آن تقوای صرفاً شرعی و اخلاقی منهای این تقوای تعاونی انسان ناقص است. یعنی ممکن

است یک انسانی باشد نماز شب هم بخواند نمازهایش ترک نشود روزه هم کامل بگیرد کاملاً عابد باشد ولی وقتی به چراغ قرمز رسید رعایت نکند. اعتقاد بنده این است که این فرد تقوای مدنی ندارد تقوای شهرنشینی ندارد یا نماز شب بخواند ولی با همسایه‌اش همکاری نکند نماز شب بخواند ولی روحیه آن روحیه فردگرایی باشد. این تقوای مدنی ندارد حالا اگر ما بخواهیم تقوای مدنی در افراد توسعه پیدا بکند یکی از راههای بسیار بارز و اساسی توسعه تعاونی‌های آموزشی در مدارس است که بحدما... شروع شده منتها من چند نکته به شما عزیزان عرض می‌کنم مخصوصاً آن بزرگوارانی که در این تعاونی آموزشی به عنوان آن منزل بین راه خانه و مدرسه فعالیت می‌کنند. تصور این است که این پیشنهادها بنده را اگر یک تاملی روی آن بفرمایند شاید کمک بکند به مجموعه تصمیماتی که اتخاذ می‌کنند یکی اینکه ما باید از تجاری ساختن تعاونی‌های آموزشی پرہیز کنیم. پرہیز از تجاری ساختن تعاونی‌های آموزشی یعنی در آنجا اصل مسئله اقتصادی نیست اصل تربیت است یعنی تعاونی آموزشی را به این خاطر تشکیل ندهیم که مثلاً دانش آموزان در بوفه مدرسه در فلان جا به بعضی مسائل اقتصادی در حد خودشان بپردازند. البته آن در حاشیه باشد اشکالی ندارد ولی به عنوان یک

محور باید پرہیز بشود. دوم اینکه ما توجه به این بکنیم در تعاونی‌های آموزشی نسخه واحد به همه مدارس نیچیم یعنی اینطور نشود که بگوئیم با یک بخشنامه همه تعاونی‌های آموزشی باید این طور تعاونی با این ویژگی با این شرایط با این روش به تعاونی اقدام بکنند. اصول را تعیین کنیم و روشها را به خود مدارس و مناطق بسپاریم یعنی آن نوع تعاونی را و مصداق تعاونی را بگذاریم ببینیم خودشان چه می‌کنند. ممکن است در بعضی جاها وسایل دست ساز دانش آموزان را مبنای تشکیل تعاونی قرار دهند. یعنی تعاونی آموزشی را در این جهت سوق بدهند آن کارهای دستی وسایل کمک آموزشی که در مدارس در واقع تولید می‌شود چه بوسیله معلمان چه بوسیله دانش آموزان از طریق تشکیل تعاونی تولید و توزیع شوند. در منطقه دیگر طور دیگر عمل کنند. در جامعه عشایری ما که اصلاً خانه ندارند دائم در حال کوچ هستند در داخل چادرهای بسیار مشکل دار و غیربهداشتی دارند زندگی می‌کنند و آنجا کلاس هم تشکیل می‌شود مثلاً آنجا چه جور تعاونی‌های آموزشی باشد مثلاً، با این تنوع مناطق و فرهنگها باید به تعدد روشها فکر کرد. مسئله بعدی این که باید عنایت بکنید تعاون آموزشی با تعاونی آموزشی ملازمت داشته باشد. تاکید بنده این است که اگر مسئولان تعاونی‌های آموزشی بیایند جدای از آموزش تعاونی در مدرسه عمل بکنند به نتیجه نخواهند رسید باید تعاونی‌های آموزشی به برنامه‌های درسی و کار معلمان گره بخورد. مثلاً در دوره راهنمایی بین تعلیمات اجتماعی که بحث تعاون در آن است و این تعاونی‌های آموزشی می‌توان ارتباط برقرار کرد بگونه‌ای که همدیگر را کامل بکنند و دانش آموز در پایان سال هم شناخت تعاونی به دست بیاورد و هم مهارت تعاونی. طبیعتاً این نیاز به این دارد که در آن شورای مشترکی که بین آموزش و پرورش و وزارت تعاون تشکیل می‌شود راه حل پیدا بکنند. نکته بعدی این است که معلمان و مدیران باید توجه بشوند در برخورد با تعاونی‌های آموزشی به عنوان یک عضو برخورد بکنند نه به عنوان یک مدیر یا یک معلم، مدیر نباید تصورش این باشد حالا در مدرسه مدیر است در این تعاونی هم مدیر است معلم در کلاس معلم است در این تعاونی هم باید امر و نهی بکند اگر این کار را بکنند آن تعاونی می‌شود

مصنوعی، تعاونی، تحمیلی، باید مدیران و معلمان توجیه بشوند باید دو جور ایفای نقش بکنند یکی به عنوان مدیر در سطح کلان مدرسه دیگری به عنوان یک عضو یا مراجعه کننده به تعاونی و دیگری به عنوان یک مراجعه کننده به تعاونی. نقش مدیر در رابطه با تعاونی‌های آموزشی نباید نقش آمرانه باشد بلکه فکر بکند که به چه نحوی عمل کند که تعاونی در مدرسه پابرجا بماند.

پیشنهادها:

۱- تعاونی را در نظام اقتصادی باید تثبیت کرد. ما یک مرحله‌ای را به نام اثبات گذرانده‌ایم زمانی بحث این بود که آیا تعاونی از جهت فقهی و دینی مشروعیت دارد یا ندارد. بحثهایی در سطح بالای مسئولان کشور به عمل آمد و در نهایت اثبات شد که تعاونی باید باشد. می‌توان گفت این مرحله اثبات بود. ولی وزارت تعاون به نظر بنده باید مرحله تثبیت را نیز بگذراند. من پیشنهاد برگزار یک کنگره را دارم حالا شما فکر بکنید هدف برگزاری این کنگره چه باشد. اهل نظر اهل اندیشه محققان دانشمندان با ارایه مقالات بحث کنند و از بعد نظری مشخص سازند جای مقوله تعاونی در نظام اعتقادی و اسلامی کجاست. ممکن است بعضی‌ها بگویند جای آنرا قانون اساسی معین کرده است. قانون اساسی کلی گفته نیاز به کارشناسی دارد نیاز به بحث علمی دارد، اهل قلم باید بحث بکنند. اگر این مرحله تثبیت همراه با یک کار قوی تعاونی در حاشیه می‌ماند، سپری نشود.

یک مثال و نمونه از مجله وزین تعاون عرض می‌کنم: در مقاله‌ای تحت عنوان «هدایت، حمایت، نظارت یا دخالت» از قول نهر و نخست‌وزیر فقید هند آمده است.

«مسلم است که دولت باید کمک کند اما بین کمک کردن و ریاست کردن فرق فاحشی است و این تمایل به ریاست آنقدرها که در میان کارمندان زیردست رواج دارد در سطح بالا دیده نمی‌شود من مشتاقم که تعاونی‌ها، تعاونی‌های دهقانان باشند نه تعاونی دولت که به دهقانان تحمیل شده و توسط مامور دولت اداره می‌شود. اعتقاد دارم تنها راه نجات آنست که حس تعاون را در میان توده مردم اشاعه دهیم زیرا فقط تعاون واقعی است که می‌تواند راه گشا باشد»

یک بیانی از شهید عالیقدر و مظلوم از بهشتی نقل بکنم ایشان در دی ماه سال ۵۹ در

یک جمع تعاونی‌ها اینطور فرمودند: «به هر حال اینکه اقتصاد تعاونی یعنی شیوه اقتصاد تعاونی به عنوان یک راه‌حل عملی قابل ملاحظه در کشورهای گوناگون بکار رفته و منشاء اثر قرار گرفته، تردیدی نیست امکانات لازم را در جامعه‌های دارای اقتصاد دولتی دولت باید بدهد و در جامعه‌های دارای اقتصاد سرمایه‌داری مراکز سرمایه‌داری به هر حال در آنجائیکه دولت کمک می‌دهد باید خیلی دولت با تقوایی باشد که بدهد و آزادی‌های سیاسی و اجتماعی آنها را نگیرد و در آنجا که مراکز سرمایه‌داری کمک می‌دهند چنین تقوایی وجود ندارد که بدهند و آنها را به بردگی نگیرند.» حالا نظام ما نه سرمایه‌داری است نه سوسیالیستی یک نظام برگرفته از تفکر اسلامی است حالا در این تفکر چه رابطه‌ای بین دولت و تعاونی وجود دارد. آیا دولت ریاست بکند. آیا نظارت بکند، آیا دخالت بکند؟ شاید از طریق برگزاری کنگره‌ها و نشستهای علمی بتوان به این سوالات پاسخ داد.

۲- پیشنهاد بعدی، لزوم آموزش بزرگسالان در جامعه است بزرگسالان بدنه واقعی تعاون را تشکیل می‌دهند واقعیت این است که آموزش بزرگسالان حس تملک افراطی و حس رقابت افراطی در آنها کاهش پیدا می‌کند و مطمئناً بهتر می‌توانند به نهضت مقدس تعاونی در جامعه اسلامی پاسخ مثبت بدهند.

۳- پیشنهاد بعدی تقویت صلاحیت‌های علمی و آموزشی آنانی که تعاونی‌ها را اداره می‌کنند اینها باید خیلی آدمهای تعاونی باشند من در تاریخچه شکل‌گیری تعاونی‌های غیررسمی مطالعه می‌کردم علت از هم پاشیدن شدن آنها یک علتش این بود که آنهایی که اداره می‌کردند خوب اداره نکردند و لذا از هم پاشیده شد. بنابراین، اگر ما بخواهیم تعاونی‌ها خوب اداره بشوند خوب شکل بگیرند باید به اصحاب تعاون آموزش بدهیم. آنهایی که در استانهای مختلف، مناطق گوناگون به نوعی به مقوله تعاون می‌پردازند صلاحیت علمی و آموزشی آنها باید بالا برود.

۳- برای تعاونی‌های آموزشی یک برنامه منسجم طراحی بشود. مقاله‌ای که در مجله تعاون چاپ شده از طریق نمودار نشان می‌دهد که توسعه تعاونیها در استانها یکسان و هماهنگ انجام نگرفته است. استانی که علاقمند بوده آنجا تعاونی‌های

آموزشگاهی توسعه پیدا کرده آنجا‌هایی که علاقه زیاد وجود نداشته توسعه نیافته است.

۴- پیشنهاد بعدی ایجاد اعتدال بین سود و خدمت است این مقوله بسیار مهمی است در نهضت تعاونی‌ها، یک مقوله‌ای که خیلی بحث بوده می‌گفتند که ما می‌خواهیم مصرف‌کننده‌ها را به حکومت برسانیم. حالا آیا تعاونی می‌خواهد مصرف‌کننده‌ها به حکومت برسند البته غرضم حکومت سیاسی نیست. یعنی در واقع غلبه فکری در تعاونی پیدا کردن. آیا مصرف‌کننده‌ها در تعاونی باید به حکومت برسند؟ آیا تولیدکننده‌ها باید به حکومت برسند؟ چه سهمی سود دارد؟ چه سهمی خدمت دارد؟ یعنی در یک تعاونی این هندسه بین سود و خدمت چه جور باید طراحی بشود چون به هر حال در مقوله تعاونی‌ها استادان معظم خوب کارشان همین است استحضار دارند که در تعاونی سود اصالت ندارد ولی سود به صفر هم نمی‌رسد. یعنی اگر کسی بیاید در یک جایی کار بکند احساس کند که اصلاً سودی ندارد خوب کار نمی‌کند سود اصالت ندارد ولی حذف نمی‌شود حالا من هندسه را چه جور ترسیم بکنم چه بکنیم چه برنامه‌ای داشته باشیم تا بین سود و خدمت یک رابطه منطقی برقرار بشود؟

۴- تشکیل تعاونی‌های زنان و ایجاد امکان برای اشتغال زنان. البته راجع به زنان در وزارت تعاون از طریق جراید و مجلات بنده هم به نوبه خود مطلع می‌شوم کارهایی دارد انجام می‌شود ولی به برنامه‌ریزی بیشتر نیاز دارد. زنان در نظام اعتقادی ما یک استقلال اقتصادی دارند و زنان هم مانند مردان دوست دارند خود را نشان بدهند هویت داشته باشند. اگر لیاقتی دارند عرضه بکنند اگر مثلاً یک کار هنری دارند عرضه بکنند اگر شیرینی خانگی خوب می‌توانند بزنند توسعه پیدا کند. پیشنهاد می‌کنم فرهنگ تعاون به خصوص میان خانم‌ها از طریق وسایل ارتباط جمعی گسترش یابد و شاید در وزارت محترم تعاون برای کمک به تعاونی‌های زنان ایجاد مرکزی ضروری باشد.

والسلام علیکم ورحمة... و برکاته

«قابل توجه شرکتهای و اتحادیه‌های تعاونی»

پیرو اطلاعیه مورخ ۱۳۷۴/۴/۱ و ۳/۱۶/۱۳۷۰ به منظور انجام به موقع حسابرسی صورتهای مالی شرکتهای تعاونی و همچنین اجرای وظایف نظارت و بازرسی مقرر در قانون فوق‌الذکر، بدینوسیله فهرست اسامی مابقی حسابرسیان و موسسات حسابرسی معتمد وزارت تعاون جهت اطلاع مدیران و بازرسان شرکتهای و اتحادیه‌های تعاونی بشرح ذیل ابلاغ می‌گردد.

دفتر بررسی و تدوین سیستمهای مالی و حسابرسی تعاونیها با تلفن ۶۴۱۸۷۱۶ آماده هرگونه راهنمایی در این خصوص می‌باشد. روابط عمومی و اموزیین النمل وزارت تعاون

فهرست مشخصات بقیه اشخاص حقیقی و موسسات حسابرسی معرفی شده توسط وزارت تعاون

ردیف	نام خانوادگی	نام موسسه	آدرس و شماره تلفن و فاکس صندوق پستی
۱	علی مدرس نیازدی	جامع نگر	تهران - خیابان قائم مقام فراهانی - خیابان مشاهیر - کوچه زیبا - پلاک ۲۰ - طبقه دوم - تلفن: ۸۳۶۴۹۹
۲	علی صاهراز	مرتب	خیابان طالقانی - بین بهار و شریعتی - کوچه وزین - پلاک ۵۶۳ طبقه ۴ - تلفن: ۷۵۰۷۱۵۶
۳	غلامرضا زریابی لنگرودی	اعداد رس	تهران - شهرک اکباتان - بلوک ۳ ورودی ۲ شماره ۵۴
۴	عنایت فاروقی	فراز حساب	پل سیدخندان - خ - میرمطهری ساختمان ۴۲ طبقه ۵ شماره ۵۲ تلفن: ۸۶۴۵۳۹ صندوق پستی ۳۵۵۳ ۱۵۸۷۵
۵	منصور میرزاخانی	کاربرد تحقیق	اصفهان - خیابان آبادانا - اول کوی باغ بهشت - کوی پروین اعتصامی پلاک ۷۸ طبقه همکف صندوق پستی: ۶۱۳۸۵۳ و ۶۱۳۹۴۱ تلفن: ۸۱۶۵۵/۵۳۱
۶	علیرضا مستغنی	کاربرد تحقیق	اصفهان - خیابان آبادانا - اول کوی باغ بهشت - کوی پروین اعتصامی پلاک ۷۸ طبقه همکف صندوق پستی: ۶۱۳۳۹۱ و ۶۱۳۹۴۱ تلفن: ۸۱۶۵۵/۵۳۱
۷	علی اصغر فرخ	—	تهران - شهرک اکباتان فاز ۲ بلوک ۱۳ شماره ۲۳۹ تلفن: ۶۶۳۳۱۰
۸	علاالدین محمدی سربند	ترازما	خیابان احمد قلیسر (بخارست سابق) - کوچه چهارم پلاک ۳۱ تلفن ۸۷۳۸۱۲۴
۹	مهرداد آل علی	آزمودگان	خیابان دکتر بهشتی - خیابان پاکستان - خ هشتم - شماره ۱۹ طبقه سوم - تلفن: ۸۷۳۰۵۳۳
۱۰	فرهاد فرزاد	آزمودگان	" " " " " " " "
۱۱	اصغر خرازی	—	کارگر شمالی - خیابان شهید کیومرث شکراله (خیابان یکم سابق) شماره ۲۸ - تلفن دفترکار ۶۳۴۶۸۱
۱۲	فرامرز شایگان	آزمون	کارگر شمالی - شماره ۴۴۶ طبقه سوم - تلفن ۶۳۰۸۸۱ و ۸۰۱۳۳۱۵
۱۳	فریدون کشانی	"	" " " " " " " "
۱۴	محمد عطائی جعفری	جوان و همکاران	خیابان قائم مقام فراهانی بالاتر از تهران کلینیک ساختمان ۲۱۶ شماره ۲۴ تلفن: ۸۷۱۹۹۰۹ و ۸۸۴۴۱۹۵
۱۵	بهمن جوان آملی	"	" " " " " " " "
۱۶	جعفر نیکدل	نیکدل	میدان توحید - اول ستارخان بین نمازی اول و دوم شماره ۳۸ طبقه سوم تلفن: ۶۴۲۸۷۹۴
۱۷	مهدی رادوزنگنه	همای	صادقیه - شهرک ژاندارمری - خیابان الوند ۵ پلاک ۲۱ طبقه دوم صندوق پستی ۱۴۵۱۵/۴۹
۱۸	محمد رضا گلچین پور	ایران مشهود	بلوار کشاورز ابتدای جمانزاده شمالی - کوچه سرو پلاک ۳۲۰
۱۹	سیدعباس اسمعیل زاده پاکدامن	"	" " " " " " " "
۲۰	علیرضا عطوفی	"	" " " " " " " "
۲۱	محمد علی خیراندیش	اندیشان ایران	تهران - خیابان رسالت خیابان شهید کرد خیابان شهید موسائی پلاک ۱۶۵
۲۲	ایرج نوروش	فرزاد یاد	تهران - خیابان بلوار کشاورز - ساختمان سامان شماره ۱۸۴ - اکدپستی ۱۴۰۱۵۹ - تهران تلفن: ۸۸۶۶۲۵۱ و ۲۲۷۶۲۲۵

تعاون در آینه مطبوعات

۲۵ درصد محیطهای مسکونی شهری توسط بخش تعاونی ساخته می‌شود

روزنامه جمهوری اسلامی
شماره ۴۲۶۶
۲۴/۸/۲۴

بخش اقتصادی: افزایش فعالیت و حضور بخش خصوصی در زمینه احداث مسکن ضروری است. آقای مهندس آخوندی وزیر مسکن و شهرسازی دیروز در جلسه‌ای که با حضور جمع کثیری از مهندسان و به منظور بررسی نقش کارآفرینی در توسعه تشکیل شده بود، ضمن اعلام این مطلب، گفت: منظور از خصوصی‌سازی، انحصار سرمایه در دست افراد معدود نبوده، بلکه هدف جذب سرمایه‌های کوچک و مشارکت همه اقشار مردم جامعه در امر سازندگی است. وی ضمن تأکید بر ایجاد امنیت برای سرمایه‌ها و آماده‌سازی زمینه برای توسعه نقش «کارآفرینی» در امر مسکن و شهرسازی گفت: لازمه پرداختن به خصوصی‌سازی، ایجاد تغییرات اساسی در ساختارهای مالی، اقتصادی، و تشکلهای اجتماعی است.

وزیر مسکن در خاتمه خواستار افزایش سرمایه‌گذاری و مشارکت مردم در زمینه‌های احداث مسکن شد.

همچنین در حاشیه این جلسه آقای وزوایی معاونت وزارت تعاون در مصاحبه با خبرنگار ما ضمن گلایه از عدم توجه جلسه به نقش تعاونیهای مسکن گفت: ۲۵ درصد ساخت و

سازهای مسکن شهری در کشور توسط تعاونیهای مسکن انجام می‌شود. پس از پیروزی انقلاب تاکنون ۲۵۰ هزار واحد مسکونی احداث شده و ۱۸۰ هزار واحد مسکونی جدید نیز در حال احداث است. به گفته وی طبق پیش‌بینی‌های انجام شده، در برنامه دوم ۴۱۲ هزار واحد مسکونی توسط بخش تعاون احداث خواهد شد.

وی ضمن اظهار تأسف از کندی پیشرفت طرحهای تعاونیهای مسکن، دلایل آنرا ناشی از عدم رعایت عدالت در اعطای تسهیلات بانکی، زمین و مصالح دانست و گفت: هم اکنون هفت هزار تعاونی مسکن با بیش از یک میلیون و ۴۰۰ هزار عضو در سراسر کشور فعالیت دارند و لازم است دستگاههای مربوطه نسبت به اعطای تسهیلات بانکی، زمین و مصالح مساعدت و همکاری بیشتری بعمل آورند.

وی در خاتمه از ستاد تنظیم بازار خواست تا در مورد توزیع آهن آلات، سهمیه مناسبی جهت تعاونیهای مسکن منظور کند.

روزنامه (جهان اقتصاد)
شماره ۴۳۵
۲۴/۸/۲۴

۸ میلیارد ریال اعتبار پرورش میگو در سیستان و بلوچستان بلااستفاده مانده است.

حدود هشت میلیارد ریال اعتبار از محل تبصره سه در سالجاری برای پرورش میگو در استان سیستان و بلوچستان اختصاص داده شده

که بلااستفاده مانده است.

مدیر کل تعاون استان سیستان و بلوچستان دیروز جذب نکردن اعتبار مذکور را عدم صدور موافقت اصولی از سوی شیلات کشور اعلام کرد.

مسعود رضایی افزود: از محل تبصره سه اسمال ۸ میلیارد و ۶۰۰ میلیون ریال به بخش تعاون جهت تاسیس مدارس غیرانتفاعی، طرحهای علمی فرهنگی و هنری، صنایع تبدیلی کشاورزی خود اشتغالی و سایر طرحها اختصاص یافته که با عدم استقبال متقاضیان مواجه شده است.

وی اعتبارات تخصیصی تبصره چهار را یک میلیارد ریال اعلام کرد.

رضایی اضافه کرد: در سالجاری از محل تسهیلات تبصره ۵۰ نیز ۱۱ میلیارد و ۷۰۰ میلیون ریال اعتبار به بخش تعاونی‌های این استان تخصیص یافته است.

به گفته وی بانک کشاورزی برای اعطاء وام به طرحهای کشاورزی از سهمیه اعتبارات این تبصره محروم شده است.

در حال حاضر استان سیستان و بلوچستان دارای یک هزار و ۱۱ واحد تعاونی با ۲۵ هزار عضو و سرمایه تقریبی ۱۰۶ میلیارد ریال می‌باشد.

روزنامه اخبار
شماره ۶۰۷
۲۴/۸/۲۰

یادداشت‌های اقتصادی

باید تعاونی‌ها را جدی گرفت

براساس گزارشی که از سوی وزیر تعاون تقدیم ریاست جمهوری شده، قیمت کالاهای عرضه شده در تعاونی‌های مصرف در مهرماه سال جاری، ۶ تا ۱۸۳ درصد کمتر از قیمت این کالاها در بازار آزاد بوده است.

در سال‌های پس از انقلاب، به ویژه در سال‌های جنگ و پس از آن، همواره شاهد نقش مثبت تعاونی‌های مصرف در تأمین کالاهای مورد نیاز آحاد جامعه با قیمت‌هایی به مراتب پایین‌تر از بازار سیاه که به بازار آزاد موسوم شده است بوده‌ایم.

نقش مثبت تعاونی‌ها در این مدت تا آنجا چشمگیر بود که ایجاد و تاسیس وزارت تعاون را اجتناب‌ناپذیر ساخت. با تشکیل وزارت تعاون، مردم و تعاونی‌های موجود در کشور در مورد ادامه فعالیت‌های خود و رشد و گسترش

آن امیدوارتر شدند. چراکه رشد و گسترش فعالیت تعاونی‌ها می‌تواند نقش مهمی در برقراری توازن اقتصادی در جامعه ایفا کند. اما از زمان تشکیل وزارت تعاون تاکنون، این وزارتخانه آن گونه که باید از تسهیلات و امکانات لازم برای انجام وظایف خود بهره‌مند نبوده است. امری که مسئولین این وزارتخانه بارها بر آن تاکید کرده‌اند.

با توجه به آنچه گفت شده، از دولت ز مسئولین بلندپایه کشور انتظار می‌رود امکانات و تسهیلات موردنیاز این وزارتخانه را برای تعمیق و گسترش نقش تعاونی‌ها در سطح جامعه فراهم سازند.

روزنامه ایران
شماره ۲۲۹
۲۴/۸/۲۱

در مراسم افتتاح اولین دوره مرکز آموزش عالی تعاون دکتر حبیبی: بخش تعاون به توزیع عادلانه ثروت و استقرار عدالت کمک می‌کند

اولین دوره مرکز آموزش عالی تعاون، وابسته به وزارت تعاون، صبح دیروز با حضور دکتر حسن حبیبی معاون اول رئیس جمهوری در تهران آغاز به کار کرد.

معاون اول رئیس جمهوری در مراسم گشایش این مرکز گفت: فعالیت این مرکز به توزیع عادلانه ثروت و استقرار عدالت در جامعه کمک می‌کند.

دکتر حبیبی افزود: تجربه دو بخش دولتی و خصوصی در قبل و بعد از انقلاب، نشان می‌دهد که هر یک به تنهایی نمی‌تواند در اقتصاد کشور کارآمد باشد و توجه به بخش تعاون که از قدیم، مبتنی بر همیاری و همکاری بوده است، ضرورت دارد و باید نظام تعاونی را ارج نهاد.

وی خاطر نشان ساخت که برای پیشرفت امر تعاون باید از همکاری‌های دانشکده‌های اقتصاد و علوم اجتماعی استفاده کرد.

قبل از سخنان معاون اول رئیس جمهوری، مهندس شافعی وزیر تعاون در گزارشی گفت: حدود ۳۰ هزار شرکت تعاونی در سطح کشور به ثبت رسیده است و با احتساب تعاونی‌های روستایی، این رقم به ۳۳ هزار شرکت تعاونی خواهد رسید.

مهندس شافعی گفت: امسال از طریق آزمون سراسری، ۱۶۰ دانشجو برای مرکز

آموزش عالی تعاون پذیرفت شده است و امیدواریم در مراکز استانهای کشور، مراکز آموزشی وابسته به مرکز آموزش عالی تعاون تشکیل شود.

روزنامه رسالت
شماره ۲۸۴۰
۲۴/۸/۱۵

با حضور وزیر تعاون

اولین تعاونی آموزشی گشایش کشور در مرکز توسعه صادرات آغاز به کار کرد

بخش اقتصادی

همزمان با یوم... سیزدهم آبان، روز دانش آموز، نخستین شرکت تعاونی دانش آموان کشور با حضور مهندس غلامرضا شافعی وزیر تعاون، جمعی از مسئولین وزارت آموزش و پرورش و مرکز توسعه صادرات ایران در محل مجتمع آموزشی این مرکز نمایشگاههای بین‌المللی تهران گشایش یافت. این شرکت تعاونی با مشارکت

دانش آموزان از طریق خرید اوراق سهام تشکیل شده و اعضای هیئت مدیره آن از بیش از ۱۰۰ دانش آموزان و بوسیله سهامداران انتخاب گردیده‌اند.

روزنامه ابرار
شماره ۲۰۲۴
۲۴/۸/۲۰

معاون وزارت تعاون

وزارت تعاون از تعاونی‌های مرزنشینان حمایت می‌کند

معاون تحقیقات و آموزش وزارت تعاون اعلام کرد: امسال ۸۰۰ میلیون ریال اعتبار برای آموزش مدیران و کارکنان شرکت‌های تعاونی سراسر کشور اختصاص یافت.

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، دکتر مجتهد در بندرعباس گفت: برای بهبود کیفیت کار نیروهای شاغل در شرکت‌های تعاونی، از سال ۷۱ تاکنون سه هزار و ۹۴۷ دوره از سوی وزارت تعاون برای آموزش ۱۰۳ هزار و ۲۳۱ نفر برگزار شده است.

وی افزود: برای آموزش بلندمدت نیز، مرکز آموزش عالی وزارت تعاون در تهران و

همدان تشکیل شده که از ۲۰ آبان ماه سال جاری، ۱۶۰ نفر دانشجو در دو رشته بازرگانی و حسابداری مشغول به تحصیل خواهند شد.

دکتر مجتهد گفت: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده، ۱۰ هزار تعاونی در سطح کشور ایجاد خواهد شد.

وی افزود: کار تعاونی‌های مرزنشینان در شرایط فعلی با رکود مواجه است که در آینده به حمایت وزارت تعاون از این حالت، خارج خواهند شد.

روزنامه کیهان
شماره ۱۵۲۹۳
۲۴/۸/۱۸

وزیر تعاون طی مهرماه سال جاری:

قیمت کالاهای عرضه شده در تعاونیهای مصرف ۱۸۳ درصد ارزانتر از بازار بود

سرویس اقتصادی

قیمت کالاهای عرضه شده در مهرماه در تعاونیهای مصرف ۱۸۳ درصد کمتر از بازار قیمت کالاهای عرضه شده در بازار آزاد بود. در گزارشی که از سوی وزیر تعاون تقدیم ریاست جمهور شده در این زمینه آمده است: در مهرماه گذشته قیمت انواع مواد خوراکی در بازار آزاد ۶ تا ۱۸۳ درصد، لوازم بهداشتی و شوینده از ۶ تا ۲۸ درصد، لوازم خانگی از ۸ تا ۵۱ درصد و لوازم التحریر از ۲۷ تا ۱۵۰ درصد گرانتر از قیمت همان کالاها در تعاونیهای مصرف کشور بوده است.

روزنامه همشهری
شماره ۸۲۶
۲۴/۸/۱۵

برای شرکت در نمایشگاه جهانی «تورتو»

تعاونی‌های فرش از سپردن پیمان ارزی معاف شدند

سرویس اقتصادی: اتحادیه‌ها و تعاونیهای فرش دستباف شرکت‌کننده در نخستین نمایشگاه جهانی فرش دستباف قاره آمریکا (تورتو کانادا) از سپردن پیمان ارزی معاف خواهند بود.

حسین سلطانی مدیرکل امور تعاونیهای

می‌شوند بعمل آمده، میزان راندمان این شرکت در حدود دو برابر مزارع اطراف گزارش شده است.

به دنبال موفقیت شرکت مذکور یکی دیگر از شرکتهای تعاونی تحت پوشش اداره کل تعاون به نام شرکت تعاونی کشاورزی ۲۷۶ جیرفت نیز علاقمند به پیاده نمودن روش آبیاری بارانی گردید. این شرکت در حال حاضر ۶۰ هکتار از اراضی خود را به زیر کشت گندم با روش آبیاری بارانی برده است و هم اکنون یکی از شرکتهای کشاورزی موفق منطقه می‌باشد به نحوی که میزان تولیدش دو برابر مزارع اطراف بوده و سطح زیر کشت شرکت نیز سه برابر زمانی است که با آبیاری سطحی مزارع خود را آبیاری می‌نموده است. با توجه به تجربه‌های به دست آمده و همچنین گزارشهای علمی، محاسن آبیاری بارانی به شرح ذیل بیان می‌گردد:

مزایای آبیاری بارانی

- ۱- راندمان آبیاری بارانی بین ۷۰ تا ۸۰ درصد است اما در آبیاری سطحی راندمان آبیاری بین ۳۰ تا ۴۰ درصد می‌باشد.
- ۲- چون آبیاری بارانی نیاز به تسطیح اساسی ندارد لذا هزینه تسطیح زمین صرفه‌جویی می‌شود.
- ۳- آب در کل مزرعه به صورت یکنواخت توزیع می‌گردد.
- ۴- با توجه به اینکه کود و سم را می‌توان از طریق سیستم آبیاری بارانی به زمین داد لذا در هزینه‌های مربوطه صرفه‌جویی می‌شود.
- ۵- صرفه‌جویی در نیروی کارگری به نحوی که کل آبیاری شرکت ۲۰۵ توسط یک نفر انجام می‌گیرد.
- ۶- افزایش سطح زیر کشت محصول به خصوص در زمینهای شنی.
- ۷- جلوگیری از صدمه سرمای بهاره و بادزدگی به علت بالا رفتن درصد رطوبت اطراف ساقه گیاه.

تعاونیهای استان کرمان

بنیانگذار سیستم آبیاری بارانی در کرمان:

۲۰۵ در منطقه دشت نگار بردسیر نمود. این شرکت که با اعضای علاقمند به امور کشاورزی تشکیل گردیده، با اختصاص تسهیلات موردنیاز و همچنین با هدایت و راهنمایی مرکز گسترش سابق اعضای شرکت تشویق به پیاده کردن روش آبیاری جدیدی در منطقه شدند.

در سال ۱۳۶۲ دستگاههای این سیستم نصب و برای اولین بار سیستم آبیاری بارانی در استان کرمان به بهره‌برداری رسید در حال حاضر این شرکت تعاونی با استفاده دو حلقه چاه عمیق مقدار ۹۶ هکتار از اراضی منطقه را به زیر کشت یونجه برده است و با توجه به مقایسه‌ای که بین سطح زیر کشت این شرکت با مزارع اطراف که به شیوه سطحی آبیاری

بطور کلی موضوع کمبود آب یکی از مسائل مهم اکثر مناطق کشور به خصوص استان کرمان است و همواره روشهایی که بتوان در مصرف آب صرف‌جویی کرد از دیرباز مورد توجه کشاورزان این مناطق بوده و در حال حاضر با توجه به راندمان بالای آبیاری بارانی و همچنین محاسنی که ذیلاً ذکر خواهد گردید، به نظر می‌رسد سیستم آبیاری بارانی یکی از راههای صرفه‌جویی آب در بخش کشاورزی باشد.

با توجه به اهمیت صرفه‌جویی آب در استان کرمان، در سال ۱۳۵۹ مرکز گسترش خدمات تولیدی سابق اقدام به تشکیل یک واحد شرکت تعاونی کشاورزی تحت شماره

کشاورزی یا موسسه معدنی و صنعتی شده‌اند. امروز بزرگترین صادرات و واردات کشور با به عهده گرفته‌اند. شرکتهای اینترگرانی ایجاد شده که ۳۰۰۰ رزمنده در آن عضو هستند و بزرگترین موسسات تولیدی را ایجاد کرده‌اند و این به نظر ما راهی است که می‌تواند مشکل اقتصاد را حل بکند. اگر ما به این زمینه وارد بشویم، یعنی با این افراد وارد بخش اقتصاد بشویم، قطعاً مشکلاتمان را حل خواهیم کرد.

من آخرین قسمت حرمم را راجع به شهر مقدس خون و قیام، قم عرض بکنم همراه با یک درخواست عمومی. من امروز الحمدا... موفق شدم در یک مراسمی شرکت بکنم که ضمن آن ۱۱۱ هکتار زمین برای مسکن کارکنان دولت در قم اختصاص یافت. رقم را اگر دقت بکنید ملاحظه خواهید فرمود ۵ هزار کارمند صاحب خانه می‌شوند. یعنی ظرف یکی دو سال آینده، اگر ان‌شاء... پروژه با مشکلی مواجه نشود، ۵ هزار نفر صاحب منزل می‌شوند و می‌شود گفت: مشکل کارکنان دولت در قم حل می‌شود. دقت دارید، در همین قم برای اینکه آمار و ارقام ملموس بشود عرض می‌کنم و بگرنه شما همه صاحب حساب و کتاب هستید، من پیش استادان و بزرگان درس پس می‌دهم. قبل از انقلاب یک واحد مسکونی توسط دولت و این تعاونی‌ها ایجاد نشده است. بعد از انقلاب بیش از ۹۰۰۰ واحد مسکونی تا زمان حاضر احداث و تحویل متقاضیان شده است. ۵ هزار هم که الان برنامه‌ریزی شده، این واقعاً نقش و خدمت ارزنده‌ای است که این بخش می‌تواند داشته باشد.

ما در قم متأسفانه استقبال عمومی کم داشته‌ایم. شاید یکی از علل حضور من در این جمع هم همین است که عرض کنم: سروران گرامی، بزرگوارانی که خدمات شما برای انقلاب قابل توصیف نیست، در بخش اقتصادی زمینه حضور کسانی که کار ندارند ولی هنر کار کردن دارند، سرمایه ندارند ولی انگیزه کار کردن دارند، در بخش تعاون فراهم

است. اکنون اداره تعاون در شهرستان قم آماده استقبال از شما است تا طرحهایی را که در شهرستان قابل پیاده کردن باشد، دریافت کند. از ما، اینکه امکانات در اختیار شما بگذاریم، وام در اختیار شما بگذاریم، آموزش در اختیار شما قرار بدهیم، و از شما هم حرکت برای ایجاد این موسسات. اگر کسی را می‌شناسید که صاحب حرفه است، صاحب فن است و فقط مشکلش فقدان سرمایه است، هدایتش کنید باید تعاونی تشکیل بدهد. راههای آنرا نشان می‌دهیم تا کارش را ان‌شاء... به عرصه ظهور بگذارد.

وقتم الان تمام شده، فقط در یک دقیقه مطالب را جمع‌بندی کنم و در آن یک دقیقه اینرا می‌خواهم عرض بکنم: بخش تعاون مولود بعد از انقلاب است. بخش تعاون به آن شکلی که قانونگذاران معظم جمهوری

بقیه از صفحه ۴۱

حالی که با توسعه صندوق تعاون یک شبکه وسیع و توان مالی حجیم در سطح کشور به منظور خدمت‌رسانی به تعاونی‌ها به وجود می‌آید. آقای خواجه پیری در ادامه ضمن تشریح مراحل مختلف اقدامات انجام شده در خصوص توسعه صندوق تعاون گفت: فعالیت‌های ما باید همچون دیگر موسسات

اسلامی تدوین نموده و بیان کرده و نوشته‌اند، ملهم از شرع مقدس اسلام است و در شرع مقدس اسلام در همه کارها بر لزوم جمع بودن و اتحاد و همبستگی تأکید شده است. در بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی هم این تأکیدات وجود دارد. این خدماتی که عرض کردم: اینقدر واحد مسکونی ساختیم، اینقدر شغل ایجاد کردیم و غیره به همت مردم و با عنایت مردم بوده است و بگرنه خود ما به تنهایی قادر نبودیم یکی از این واحدها را هم تأسیس کنیم و به نهایت برسانیم. امیدوارم که عنایت کنید، لطف کنید و خودتان را در این مجموعه وارد کنید. من مجدداً از تمام بزرگوارانی که همه سمت استادی بر من دارند و بر من مولا هستند، از همه نظر معذرت خواهی می‌کنم و ان‌شاء... من را ببخشند که مصدع اوقاتشان شدم. والسلام علیکم ورحمة... و برکاته.

اعتباری کشور، در دو جهت تجهیز منابع و تخصیص اعتبار توسعه می‌یافت که در این رابطه با آمارگیری، مطالعات و بررسی‌های به عمل آمده این نتیجه حاصل شد که حجم قابل ملاحظه‌ای از نقدینگی، در بخش تعاون وجود دارد که متأسفانه از آن استفاده بهینه نمی‌شود، در حالیکه می‌توان از این نقدینگی قابل توجه که از سوی بخش تعاون در سیستم بانکی کشور وجود دارد، در جهت توسعه و تقویت تعاونی‌ها استفاده نمود. مدیرعامل صندوق تعاون همچنین در زمینه ایجاد شعب و توسعه کمی صندوق تعاون گفت: در حال حاضر به غیر از شعبه مرکزی صندوق تعاون، شعب استانهای تهران، خوزستان، همدان، اصفهان، فارس، مرکزی افتتاح شده و مشغول فعالیت می‌باشد و در نظر است به یاری خدا در طی هفته‌های آینده شعب استانهای آذربایجان غربی، مازندران، آذربایجان شرقی، گیلان و یزد و همچنین شعب شهرستانهای قم، قزوین افتتاح گردد.

شایان ذکر است که پس از سخنرانی آقای خواجه پیری، شعبه مرکزی صندوق تعاون استان خراسان، رسماً افتتاح گردید.